

Z recenzji prof. dr hab. Kazimierza Bobowskiego

... Obecnie zdecydowanie wzrosło zainteresowanie młodzieży szkolnictwem zawodowym, które stwarza lepsze możliwości rozwoju aktywności zawodowej.

Specyfika lokalnych rynków pracy oraz zmiany w strukturze zatrudnienia powodują, że pracodawcy będą mieli wpływ na programy zajęć w szkołach zawodowych.

Reforma szkolnictwa zawodowego realizowana od roku szkolnego 2012/2013 wychodzi naprzeciw potrzebom rynku pracy. ...

Sylwester Urbański

ISBN 978-83-60904-38-1

58-305 WAŁBRZYCH
ul. 1 MAJA 131
tel. 74 848 54 13 fax 74 848 60 17
rektorat@wwszip.pl
www.wwszip.pl

**DOKSZTAŁCANIE
ZAWODOWE
BEZ GRANIC**

Sylwester Urbański

Dokształcanie zawodowe bez granic

Sylwester Urbański

Dokształcanie zawodowe bez granic

Wydawnictwo
Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości
Wałbrzych 2014

Praca Naukowa Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości
Seria: Pedagogika nr 10

Kierownik naukowy serii:
prof. zw. dr hab. Maria Jolanta Żmichrowska

Autor:
dr Sylwester Urbański

Recenzent naukowy:
prof. zw. dr hab. Kazimierz Bobowski

Korekta:
mgr Izabela Kamczyk

Zdjęcia:
mgr inż. Daniel Pawłowicz

Projekt okładki:
mgr Izabela Kamczyk

Druk:
Drukarnia D&D Sp. z o.o. 44-100 Gliwice, ul. Moniuszki 6.

COPYRIGHT BY WAŁBRZYSKA WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
WAŁBRZYCH 2014

ISBN 978-83-60904-38-1

SŁOWO WSTĘPNE

Coraz większym problemem na zawodowym rynku pracy staje się brak wykwalifikowanych pracowników – to często wypowiedane przez pracodawców zdanie. Dzisiejsza międzynarodowa współpraca i mobilność społeczeństw dają możliwość na zatrudnianie w zasadzie bez granic. To podstawowe motywy podjęcia przez Karkonoską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. pilotażowego projektu „Dokształcanie zawodowe bez granic”.

Postanowiłem w praktyce przeanalizować możliwość doskonalenia zawodowego młodzieży za granicą w świetnie do tego przygotowanych ośrodkach kształcenia w Niemczech. Mam nadzieję, że przedstawiony czytelnikom materiał będzie pomocny w przygotowaniu się do tego typu inicjatyw. Publikacja zawiera szczegółową analizę słabych i mocnych stron projektu edukacyjnego „Dokształcanie zawodowe bez granic” przeprowadzoną na podstawie wyników badań na poszczególnych etapach realizowanego przedsięwzięcia.

Książka adresowana jest do osób zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji zawodowych za granicą.

dr Sylwester Urbański

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	9
Informacje ogólne o projekcie	13
Charakterystyka poszczególnych etapów projektu	25
Kraj i Ludzie – Jelenia Góra	25
Kraj i Ludzie – Zittau	28
Praktyczna nauka zawodu – Drezno	33
Ocena projektu "Dokształcanie zawodowe bez granic"	57
Podsumowanie	80
Załączniki	84

WPROWADZENIE

Bezrobocie wśród młodzieży to obecnie jeden z największych problemów z jakimi boryka się Polska. Wskaźnik poziomu bezrobocia wśród tej grupy ludności wynosi prawie 30% i jest dużo wyższy niż w krajach Unii Europejskiej. Efektem braku możliwości zatrudnienia w kraju jest emigracja zarobkowa młodych. Paradoxem jest fakt, że według polskich pracodawców istnieje duży deficyt w zakresie wykwalifikowanych zawodowo pracowników. Zdaniem pracodawców absolwenci polskich szkół zawodowych nie posiadają praktycznych umiejętności ani zdolności komunikacyjnych do pracy w zespole. Zatem ów paradoks polega na tym, że nawet w regionie o stosunkowo dużym bezrobociu problemem jest znalezienie pracownika o odpowiednich kwalifikacjach. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „LEWIATAN” określa, że prawie połowa badanych firm wskazuje brak kwalifikacji jako podstawowy problem w zakresie zatrudnienia. Pasma negatywnych zdarzeń w szkolnictwie zawodowym rozpoczęła reforma edukacji z 1999 roku, która zakładała jako główny cel upowszechnienie w Polsce wykształcenia ogólnego i wyższego. Postawiono na kształcenie ogólne oraz zawodowe ogólnoprofilowe poprzez uruchomienie liceów profilowanych. W konsekwencji zlikwidowano wiele szkół zawodowych oraz szkoły przyzakładowe. W tym okresie zlikwidowano również wiele tak zwanych warsztatów szkolnych, gdzie młodzież dotychczas skutecznie pobierała naukę zawodu, a tym samym pozbawiono szkolnictwo bazy technologicznej. Skutkiem czego wielu wykwalifikowanych instruktorów praktycznej nauki zawodu musiało znaleźć inne zatrudnienie i na stałe rozstać się z systemem edukacji. Postawiono na praktyczne kształcenie zawodowe przez pracodawców. Byłoby to pewnie możliwe, gdyby nie zlikwidowano w Polsce większości dużych zakładów

pracy, które organizacyjnie mogły podjąć to wyzwanie. Okazało się, że w wielu przypadkach szkolenie zawodowe w mikro i małych przedsiębiorstwach jest mało skuteczne.

Polityka oświatowa rządu skierowana została ku upowszechnieniu wykształcenia ogólnego i wyższego. Według OECD na początku lat 90. w Polsce studiowało 10% populacji z każdego rocznika, a w roku 2000 kończyło studia około 34% z nich. W roku 2010 wskaźnik ten wyniósł 55%. Wtedy nastąpiło przesycenie rynku pracy osobami z wyższym wykształceniem, z których większość nie mogła znaleźć pracy w swoim zawodzie, a inni zasilili rzesze bezrobotnych korzystających z pomocy powiatowych urzędów pracy. Zatem należy stwierdzić, że wskaźnik skolaryzacji w Polsce jest bardzo wysoki, co potwierdza fakt, że co drugi uczeń w naszym kraju kończy studia wyższe. Tak wysoki wskaźnik upowszechnienia wykształcenia wyższego musiał niestety być związany z obniżeniem jakości edukacji. Błędy decydentów oświatowych naszego kraju naprawił sam rynek pracy, gdyż okazało się, że lepszy start w życiu dają dobre kwalifikacje zawodowe, na przykład mechaniczne, budowlane, czy gastronomiczne niż wykształcenie uniwersyteckie.

Obecnie obserwujemy trend wtórnego rozwoju szkolnictwa zawodowego. Radykalnie wzrosło zainteresowanie absolwentów gimnazjów szkolnictwem zawodowym. Według MEN w roku szkolnym 2012/2013 w liceum ogólnokształcącym naukę podjęło 45% rocznika, w technikum 38%, a w zasadniczej szkole zawodowej 17%. W tym właśnie roku rozpoczęła się reforma szkolnictwa zawodowego, która ma kształtować edukację na potrzeby rynku pracy. Obecnie pracodawcy będą mieli wpływ na program nauczania w szkołach zawodowych oraz organizowanie praktyk zawodowych. Szkoła opracowując program nauczania będzie go konsultowała z pracodawcami. Działanie to ma przede wszystkim dać możliwość szybkiego reagowania na zmiany w regionalnej strukturze zatrudnienia w odniesieniu do potrzeb lokalnego rynku.

Jak wcześniej wspomniano w roku szkolnym 2012/2013 wprowadzono wiele zmian w systemie kształcenia ponadgimnazjalnego. Nauka odbywać się będzie w trzyletnich liceach ogólnokształcących, czteroletnich technikach, trzyletnich szkołach zawodowych oraz trzyletnich liceach ogólnokształcących.

kształcących dla dorosłych. Weszło w życie rozporządzenie w sprawie nowej podstawy programowej kształcenia zawodowego oraz rozporządzenie nowej klasyfikacji zawodów. Obecnie kształcenie zawodowe ma dać możliwość zdobywania w stosunkowo krótkim czasie nowych kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami lokalnych pracodawców. Struktura podstawy programowej dla danego zawodu składa się z trzech etapów:

1. kształcenie wspólne dla wszystkich zawodów,
2. kształcenie wspólne w danej grupie zawodów,
3. kształcenie charakterystyczne dla konkretnego zawodu, które określone zostało w kwalifikacjach dla danego zawodu.

W zawodzie wyodrębniono kwalifikacje zawodowe. W zasadniczej szkole zawodowej i szkole policealnej w niektórych zawodach po jednej kwalifikacji. Natomiast w technikum i szkole policealnej trzy. Uczniowie zasadniczej szkoły zawodowej zdają egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodową w ostatniej klasie z jednej wyodrębnionej dla zawodu kwalifikacji w określonym zawodzie. Uczeń zdobędzie tytuł technika, gdy ukończy szkołę oraz zda egzaminy potwierdzające wszystkie kwalifikacje przewidziane dla zawodu. Bardzo ciekawą zmianą systemu jest fakt, że uczeń po zdaniu każdej kwalifikacji otrzymuje świadectwo potwierdzające jej uzyskanie. Należy rozumieć, że absolwent technikum, który nie zda którejś kwalifikacji przewidzianej dla zawodu może legitymować się pozostałymi dwoma. Reforma wprowadza również możliwość zdobywania kwalifikacji w zawodzie w ramach kursów kwalifikacyjnych.

Przykładem właściwej korelacji funkcjonowania systemu oświaty i rynku pracy jest Republika Federalna Niemiec, a efektem tej właściwości bardzo niskie bezrobocie. Reforma kształcenia zawodowego u naszych sąsiadów została przeprowadzona w 2005 roku. Szkoła podstawowa Grundschule trwa od 6 do 10 roku życia. Szkoła średnia pierwszego stopnia Orientierungsstufe obejmuje młodzież w wieku od 10 do 12 lat. Szkoła średnia pierwszego stopnia Gymnasium, Realschule, Hauptschule i Gesamtschule wiek od 10/12 do 15/16 lat. Szkoły średnie drugiego stopnia uczniowie w wieku od 15/16 do 18/19 lat.

Młodzież niemiecka po szkole podstawowej oraz po ukończeniu jednego z czterech typów szkół średnich może wybrać szkołę zawodową Berufsschule, w której nauka trwa od 2 do 3,5 roku. Nauka w szkole zawodowej w Niemczech odbywa się w systemie dualnym. To oznacza, że uczeń dwa dni w tygodniu pobiera naukę w szkole, a w pozostałe dni odbywa praktyczną naukę zawodu u przedsiębiorców. Na sukces szkolnictwa zawodowego w Niemczech ogromny wpływ mają: organizacja szkolnictwa w określonym landzie, aktywność izb przemysłowo-handlowych i izb rzemieślniczych oraz samych pracodawców. Należy wspomnieć, że pracodawcy niemieccy solidarnie odprowadzają część swoich dochodów na szkolnictwo zawodowe. Centra kształcenia praktycznego, w których istnieje możliwość podwyższania kwalifikacji zawodowych, są wyposażone w najnowocześniejsze urządzenia aktualnie funkcjonujące w przemyśle i gospodarce. Do obowiązków izb należy między innymi kontrola przygotowania pracodawców do możliwości odbywania praktyk przez uczniów, czyli tak zwana certyfikacja zakładów pracy. Ambicją pracodawców niemieckich jest możliwość oferowania praktyk zawodowych dla uczniów, co daje możliwość ich właściwego wykwalifikowania a później zatrudnienia. Relacja między pracodawcą a szkołą została skonstruowana w ten sposób, że uczeń jest młodocianym pracownikiem (wynagrodzenie miesięczne od 450 do 950 euro) a do placówki oświatowej jest delegowany w celu odbycia zajęć teoretycznych. Należy podkreślić, że pracodawcy niemieccy oraz przedstawiciele izb rzemieślniczych do swoich obowiązków podchodzą bardzo rzetelnie ze względu na ogromny deficyt wykwalifikowanych pracowników na rynku pracy oraz mentalność społeczną. Uczniowie niemieccy motywowani są relatywnie dość wysokim wynagrodzeniem za odbywaną praktykę oraz gwarancją zatrudnienia. Dla przykładu zgodnie z informacją ZUS wynagrodzenie polskich uczniów w ramach odbywanych praktyk od 1 września 2013 roku w pierwszym roku nauki wynosi 144,50 złotych, w drugim roku 180,63 złotych a w trzecim 216,75 złotych. Należy zatem stwierdzić, że wiele elementów szkolnictwa zawodowego w Polsce zasadniczo różni się od systemu niemieckiego.

Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. jest instytucją, której misją jest rozwój gospodarczy regionu, a w tym przeciwdziałanie zjawisku

bezrobocia. W związku z tym dokonaliśmy oceny możliwości współpracy transgranicznej w zakresie doskonalenia zawodowego polskiej młodzieży. Okazało się, że na terenie partnerskiego landu Saksonii istnieje wiele nowoczesnych ośrodków praktycznej nauki zawodu, w których ze względu na niż demograficzny istnieją możliwości doskonalenia i przekwalifikowania zawodowego naszej młodzieży. Biorąc pod uwagę bezpośrednią bliskość wspomnianych ośrodków oraz fakt, że jesteśmy członkiem Unii Europejskiej, podjęliśmy się wyzwania doksztalcania zawodowego bez granic. Nasze przedsięwzięcie jest działaniem pilotażowym, podczas którego chcemy przeprowadzić wnikliwą ewaluację tego procesu oraz ocenę możliwości podjęcia działań przekwalifikowania i doskonalenia zawodowego na szerszą skalę. Planujemy również rozpoznanie możliwości doskonalenia zawodowego nauczycieli praktycznej nauki zawodu naszego regionu i preorientacji zawodowej gimnazjalistów.

INFORMACJE OGÓLNE O PROJEKCIE

Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. nawiązała kontakt z Saksońskim Ośrodkiem Szkolenia i Doksztalcania Zawodowego SUFW Dresden e.V. i z firmą ABS Robur GmbH z Zittau, w wyniku którego realizowany jest projekt „Doksztalcanie zawodowe bez granic”.

Projekt zorientowany jest na problematykę braku siły roboczej i możliwości transgranicznego kształcenia zawodowego oraz zatrudnienia. Podstawową ideą projektu jest stworzenie lepszych szans polskim uczniom na krajowym i niemieckim rynku pracy poprzez praktyczną naukę zawodu. Różne polsko – niemieckie projekty i wymiany uczniów wykazują wyraźny niedobór polskiego kształcenia zawodowego w stosunku do niemieckiego systemu dualnego. Polskie szkoły zawodowe wykonują wspaniałą pracę pedagogiczną w przekazywaniu wiedzy teoretycznej. Problematyczne jest jednak zastosowanie i przełożenie jej w praktyce zawodowej.

Projekt „Doksztalcanie zawodowe bez granic” jest realizowany w 85% ze środków Unii Europejskiej, z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) z Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007 – 2013. Informacje o projekcie zawiera tabela nr 1.

Założeniem przedsięwzięcia jest stworzenie większych szans polskim uczniom zawodu na krajowym i europejskim rynku pracy, poprzez kształcenie uzupełniające – praktyczną naukę zawodu. Po zakończeniu projektu uczniowie otrzymają niemieckie certyfikaty potwierdzające fakt uzyskania kwalifikacji oraz odbycia praktyk zawodowych w niemieckich placówkach kształcenia zawodowego i zakładach pracy w Dreźnie. Uczniowie będą mogli nie tylko zdobyć nowe umiejętności, ale również będą mieli możliwość wykazania się nabytą wiedzą praktyczną w niemieckich przedsiębiorstwach podczas dwutygodniowej praktyki wieńczącej cały proces nauki.

Tabela nr 1. Projekt „Dokształcanie zawodowe bez granic”

Projekt „Dokształcanie zawodowe bez granic” Nr 100115619 współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska-Saksonia 2007-2013. Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/ Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft 	
Oś priorytetowa projektu	2) Transgraniczna integracja społeczna
Dziedzina wsparcia	1) Kształcenie i szkolenie
Kierunek działań	1) Projekty kształcenia transgranicznego w kontekście gospodarki i życia.
Partnerzy projektu	1) Lead Partner – partner wiodący Sächsisches Umschulungs- und Fortbildungswerk Dresden e.V. 2) Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Jelenia Góra 3) ABS Robur GmbH Zittau

Źródło: opracowanie własne.

W projekcie bierze udział 72 uczestników – polskich uczniów zawodu, podzielonych na dwie tury po 36 osób. Utworzono trzy grupy zawodowe:

- gospodarstwo domowe x 12 osób,
- budownictwo x 12 osób,
- obróbka metalu x 12 osób.

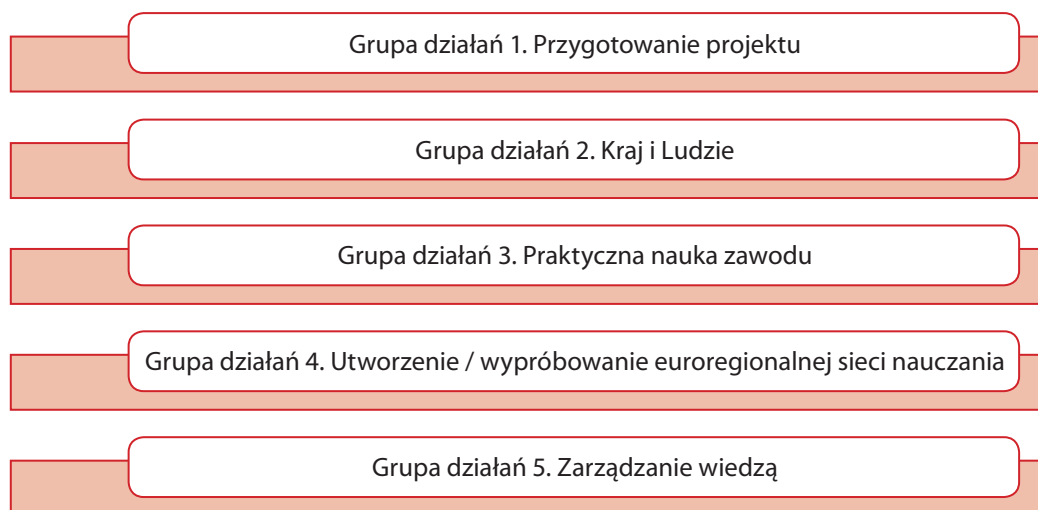
W projekcie aktywny udział brały dwie szkoły z Jeleniej Góry tj.: Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” – specjalność nauka obróbki metalu i budownictwo oraz Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 1 w Jele-

niej Górze – specjalność gastronomia, oraz dwaj uczniowie z Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego w Jaworze. Szkoły te wspierają Kar-konoską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w procesie naboru uczest-ników. Projekt został objęty patronatem Prezydenta Miasta Jeleniej Góry. Oprócz uczniów w projekcie wzięli również udział absolwenci tych szkół. Realizacja projektu edukacyjnego ma na celu:

- wzrost umiejętności zawodowych,
- zwiększenie posiadanych kwalifikacji,
- zdobycie certyfikatu kwalifikacji na niemieckim rynku pracy,
- podniesienie kompetencji międzykulturowych,
- polepszenie znajomości języka niemieckiego.

Projekt zakłada przeprowadzenie dwóch identycznych, dziesięciodnio-wnych tur doksztalcania dla uczniów z Jeleniej Góry i okolic w okresie od 01.07.2012r. do 30.06.2014r. i jest przeprowadzony w następujących eta-pach (patrz wykres nr 1.):

Wykres Nr 1. Etapy projektu „Doksztalcanie zawodowe bez granic”

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentacji projektowej KARR S.A.

„Kraj i ludzie” w Jeleniej Górze 2 x 1 tydzień – w tym etapie projektu KARR S.A. i ABS Robur Zittau informują uczestników o jego treści i celach. Młodzież dowiaduje się wszystkiego, co jest istotne o partnerach projektu. Na bazie posiadanych umiejętności języka niemieckiego udzielane jest odpowiednie wsparcie w formie nauki języka. Polscy uczniowie zostają zapoznani z niemieckim dobrem kultury, gospodarką i historią.

„Kraj i ludzie” w Zittau 2 x 1 tydzień – podczas tego etapu uczestnicy projektu, pod okiem pracowników ABS Robur Zittau, kontynuują naukę rozpoczętą w Jeleniej Górze. Na pierwszy plan zostają wysunięte aspekty kształcenia i zatrudnienia na niemieckim rynku pracy. Szczególny nacisk zostanie położony na pogłębienie nauki języka niemieckiego związanego ze specjalnością zawodową.

„Przeprowadzenie praktycznej nauki zawodu” w Dreźnie 2 x 8 tygodni – główny nacisk na realizację tego etapu położą pracownicy ośrodka doskonalenia zawodowego SUFW Dresden e.V. Etap ten dzieli się na trzy ściśle ze sobą zazębiające się części. Największy udział ma bezpośrednie kształcenie zawodowe. Dalszą częścią składową są przedsięwzięcia pedagogiczne, które będą realizowane wspólnie z niemieckimi uczniami nauki zawodu. Młodzież będzie poznawała miasto Drezno i jego historię. Równocześnie polscy uczestnicy nauki zawodu odbędą wizyty w firmach mających tu swoje siedziby.

W trzeciej części tego etapu ukończą praktyki w przedsiębiorstwach dla danej branży zawodowej. Będą mieli możliwość wglądu w niemiecką gospodarkę i kulturę pracy. Podczas trwania całego projektu polscy uczestnicy utrzymują ściśle kontakty z niemieckimi uczniami nauki zawodu. Będą wspólnie odbywać praktyczną część nauki i spędzać czas wolny.

Ponadto całemu projektowi towarzyszą zadania związane z wypróbowaniem regionalnej sieci kształcenia i zarządzanie wiedzą. Utworzenie euroregionalnej sieci nauczania polega na realizacji przygranicznej współpracy z przedsiębiorstwami i placówkami kształcącymi oraz zdobycie dodatkowych deficytowych kwalifikacji. Zadaniem projektu jest wyszkolenie kompetentnych pracowników, którzy będą mogli się odnaleźć na europejskim rynku pracy.

Partnerzy projektu

Źródło: <http://www.sufw.de/>, <http://www.abs-robur.de/>, <http://www.karr.pl/>.

Das Sächsische Umschulungs- und Fortbildungswerk Dresden e.V.

Partnerem wiodącym projektu "Dokształcanie zawodowe bez granic" jest Saksoński Ośrodek Przekwalifikowania i Dokształcania Zawodowego SUFW w Dreźnie. Placówka posiada ponad dwadzieścia lat doświadczenia w zakresie przygotowania do zawodu, kształcenia zawodowego, przekwalifikowania, zatrudniania i pośrednictwa zawodowego. Wysoko kwalifikowani mistrzowie, nauczyciele i pedagodzy dbają o nowoczesne dokształcanie dostosowane do rynku pracy. Firma realizuje z sukcesem projekty kooperacyjne z partnerami z Polski, Czech czy Słowenii, co znacząco przyczyniło się do transferu kulturowego i naukowego. Przez wiele lat ośrodek utrzymywał kontakty z polskimi szkołami w: Nowej Soli, Grabonogu i Sulechowie. Odbywały się regularne wymiany uczniów i praktykantów, obejmujące wzajemne poznawanie się, naukę języka, a także praktyczną wymianę doświadczeń. W wyniku tych działań powstało wiele prac, między innymi: obrazy ścienne, ogrodnicze prezentacje i niemiecko – polska książka kucharska.

Spektrum działalności SUFW Dresden e.V. to m.in.:

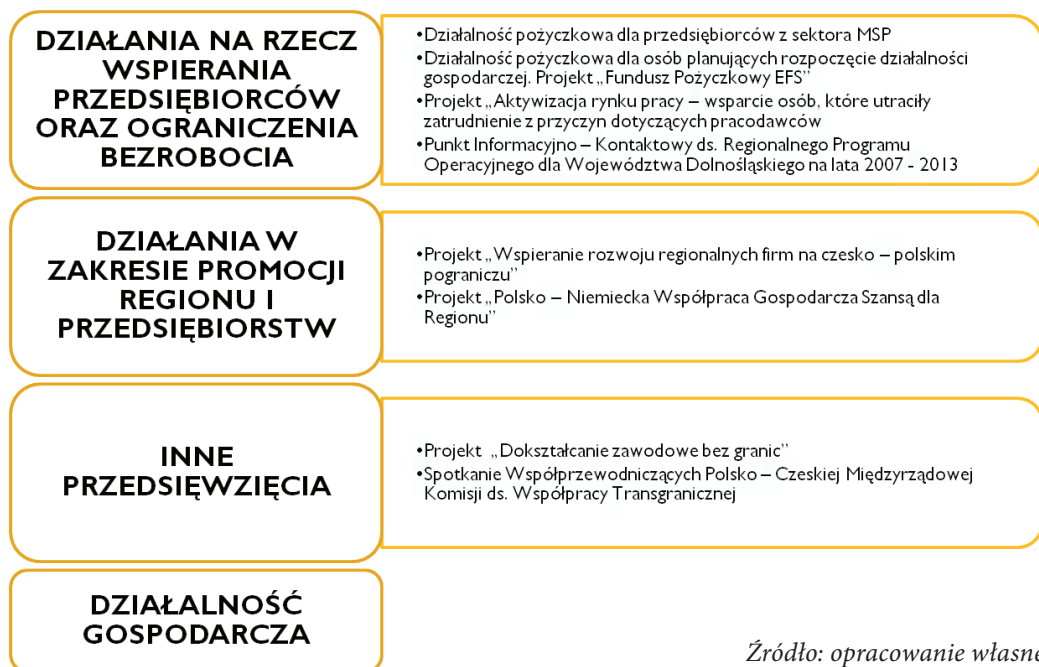
- kształcenie zawodowe dla dyskryminowanej młodzieży,
- kształcenie powiązane z przedsiębiorstwami w regionie,

- ponadzakładowe kształcenie dla firm budowlanych,
- przedsięwzięcia przygotowujące do nauki zawodu,
- projekty orientacji zawodowej ze szkołami,
- przekwalifikowanie dla osób bezrobotnych bez ukończonej szkoły zawodowej,
- przeszkolenie i doskonalenie zawodowe dla bezrobotnych i osób zagrożonych bezrobociem,
- oferty kształcenia dla przedsiębiorstw regionu,
- kurs treningowy ruchu drogowego,
- doświadczenia w projektach i programach wymian z organizacją DPJW.

Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., partner projektu z Polski, jest instytucją powołaną w 1993 roku do działania w zakresie wspierania regionu jeleniogórskiego i jego potencjału gospodarczego. Celem KARR S.A. jest podniesienie konkurencyjności polskich małych i średnich przedsiębiorstw poprzez dostarczenie kompleksowej oferty wysokiej jakości usług szkoleniowych, informacyjnych i finansowych związanych z prowadzeniem firmy. Wszystkie działania podejmowane na rzecz przedsiębiorczości mają wspomagać pracodawców w ich dążeniu do rozwoju firm, tworzenia nowych miejsc pracy, znajdowania nowych rynków zbytu, dostosowania się do zmieniających się warunków gospodarczych, a także w promocji firm w regionie i za granicą. Obszary działalności KARR S.A. w 2013 roku przedstawia Wykres Nr 2.

Wykres nr 2. Działalność KARR S.A. w 2013 roku

Źródło: opracowanie własne

Działania na rzecz wspierania przedsiębiorców oraz ograniczenia bezrobocia obejmują:

- Działalność pożyczkowa dla przedsiębiorców z sektora MSP prowadzona w ramach Funduszu pożyczkowego, utworzonego we wrześniu 1993r. – jednej z wewnętrznych komórek organizacyjnych KARR S.A. Odbiorcami pożyczek są przedsiębiorcy, dla których uzyskanie kredytu w bankach komercyjnych jest często utrudnione. Pożyczki mają charakter obrotowy i inwestycyjny.

- Działalność pożyczkowa dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach projektu „Fundusz Pożyczkowy EFS”. Celem ogólnym Projektu jest wsparcie osób planujących rozpoczęcie własnej działalności poprzez udzielenie im preferencyjnych pożyczek, doradztwo oraz szkolenia w ramach realizacji projektu.

• Projekt „Aktywizacja rynku pracy – wsparcie osób, które utraciły zatrudnienie z przyczyn dotyczących pracodawców. Celem ogólnym Projektu jest ograniczenie napływu bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących pracodawców i utrzymanie tych osób na rynku pracy. W ramach projektu można uzyskać:

- poradnictwo zawodowe,
- poradnictwo psychologiczne, szkolenia z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- doradztwo indywidualne związane z zakładaniem działalności gospodarczej,
- dotacje na uruchomienie działalności gospodarczej – bezzwrotna jednorazowa dotacja
- wysokości do 40 000 PLN brutto na zakup niezbędnego sprzętu do prowadzenia firmy,
- podstawowe wsparcie pomostowe i wydłużone wsparcie pomostowe,
- doradztwo w zakresie efektywnego wykorzystania dotacji i prowadzenie działalności gospodarczej,
- szkolenia zawodowe oraz stypendia dla uczestników szkoleń zawodowych.

• Punkt Informacyjno-Kontaktowy ds. Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013.

Działania w zakresie promocji regionu i przedsiębiorstw obejmują:

• Projekt „Wspieranie rozwoju regionalnych firm na czesko – polskim pograniczu”. Działania KARR S.A. w ramach projektu:

- wyszukiwanie i aktualizowanie możliwości inwestycyjnych,
- współredagowanie portalu internetowego,
- współredagowanie słownika terminologii biznesowo-administracyjnej i zbioru dokumentów wykorzystywanej w działalności urzędowej i biznesowej,
- wyszukiwanie i aktualizowanie możliwości inwestycyjnych,
- aktualizacja pakietów informacyjnych dot. podatków, ubezpieczeń, działalności gospodarczej i prawa pracy w RCz,
- udzielanie informacji nt. współpracy gospodarczej RCz i RP,
- nauka języka czeskiego dla pracowników KARR SA.

Ponadto KARR organizował/współorganizował: Karkonosko-Izerski Sejmik Turystyczny oraz Wystawę Produktów Regionalnych „Wyprodukowano pod Śnieżką”, która na stałe wpisuje się w kalendarz Września Jeleniogórskiego. Przedsięwzięcie to ma na celu promocję produktów wykonanych w regionie i zachęcenie do ich zakupu przez mieszkańców.

- Projekt „Polsko – Niemiecka Współpraca Gospodarcza Szansą dla Regionu”. Projekt zakładał wzmocnienie potencjału polsko-niemieckiego pogranicza poprzez nawiązanie długofalowych kontaktów gospodarczych między mikro i małymi przedsiębiorstwami z Polski i Niemiec. Projekt realizowany był przez KARR S.A. Jelenia Góra we współpracy z Zeitsprung GmbH Zittau. Projekt obejmował organizację 20. Polsko-Niemiecko-Czeskiego Forum Kooperacji Firm. Jest to cykliczna impreza organizowana od początku istnienia Karkonoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA. Uczestnikami Forum są firmy polskie, niemieckie oraz czeskie. Celem Forum jest pomoc mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom polskim w nawiązaniu bezpośrednich kontaktów gospodarczych z firmami niemieckimi i czeskimi.

ABS Robur GmbH Zittau

Trzecim partnerem projektu jest firma ABS Robur Zittau GmbH, która od 20 lat działa z sukcesami w obszarze wspierania zatrudniania, doksztalcania i posiada duże doświadczenie w projektach transgranicznych, szczególnie w obszarze Euroregionu Nysa. Dotychczasowe działania firmy skierowane były na integrację rynku pracy i kształcenie poszkodowanych grup zawodowych. Zrealizowane projekty były współfinansowane zarówno ze środków federalnych, krajowych, europejskich i samorządowych. Działania firmy posiadają wysoką rangę i wnoszą olbrzymi wkład w rozwój regionu. Od czasu rozszerzenia Unii Europejskiej na wschód firma pracuje systematycznie nad znoszeniem barier międzynarodowych. Jej istotnym merytorycznym punktem działania jest zno-

szenie obaw, uprzedzeń, oporów poprzez pośredniczenie w przepływie wiedzy i poznawaniu kultury.

Poprzez wieloletnią godną zaufania współpracę firma ABS Robur GmbH dysponuje rozległą siecią instytucjonalnych regionalnych partnerów, małych i średnich przedsiębiorstw (KMU), stowarzyszeń, związków również z partnerami w Polsce i w Czechach. Pracownicy posiadają wysokie kompetencje. Poprzez urozmaiconą i wielowarstwową pracę nad projektami, permanentny rozwój swoich umiejętności, powiększanie bagażu doświadczeń i dokształcanie oraz przekwalifikowanie udowadniają wysoką jakość w realizacji projektów. Firma ABS Robur GmbH Zittau wnosi następujące doświadczenia do realizacji projektu:

- inicjowanie licznych projektów dla bezrobotnych i poszukujących wykształcenia w celu włączenia do rynku pracy,
- rozwój i wypróbowanie projektów modelowych także dla młodzieży,
- aktywna współpraca w różnych regionalnych i ponad regionalnych oraz transgranicznych sieciach (np. PONTES- Bildungswerk, Integracyjna Sieć Szkół – Związek trzech miast),
- realizowanie projektów tzw. LOS i Interreg 3a małych projektów,
- ponad 20 letnie doświadczenie w sektorze promocji zatrudnienia, przekwalifikowania, zatrudnienia i transgranicznej pracy projektowej,
- pośredniczenie w procesie zatrudniania na międzynarodowym rynku pracy,
- organizowanie i przeprowadzanie praktyk zawodowych,
- doświadczenia w dokształcaniu- własny zakład prowadzący naukę zawodu.

CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH ETAPÓW PROJEKTU

Kraj i Ludzie – Jelenia Góra

W październiku 2012 roku w Jeleniej Górze rozpoczął się pierwszy etap projektu „Dokształcanie zawodowe bez granic”. Uczestnicy projektu zostali wytypowani w ramach indywidualnych rozmów. Utworzono 3 grupy (obróbka metalu, budownictwo oraz gospodarstwo domowe) po 12 uczniów z każdej z nich.

Uczestnicy, podczas tygodnia w Jeleniej Górze, zostali na wstępie poinformowani o treściach i celach projektu, w którym biorą udział. Dowiedzieli się wszystkiego, co jest istotne o partnerach projektu.

Uczniowie przez 5 dni brali udział w kursie języka niemieckiego (zakres tematyczny tab. Nr 2.), odbywającym się w siedzibie Karkonoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. Podczas kursu zostali również zapoznani z niemieckim dobrem kultury, historią i gospodarką.

Po dniach spędzonych na intensywnej nauce języka niemieckiego, młodzież pojechała do Zittau, gdzie mogli sprawdzić i wykorzystać swoje umiejętności w praktyce.

Przygotowanie językowe w Jeleniej Górze

Zapoznanie uczestników z dorobkiem kultury Niemiec

Tabela nr 2. Zakres tematyczny zajęć z języka niemieckiego

ZAKRES TEMATYCZNY ZAJĘĆ Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO PRZEPROWADZONYCH W JELENIEJ GÓRZE W DNIACH 01.10 DO 05.10.2012		
01.10.2012		
8.00 – 14.00	• Begrüßung, Vorstellung , Kennenlernen und Integration (Sprach-check) • Einführung in das Programm im Zittauer Gebirge, Organisatorisches, Übernachtung – Gruppenverteilung • Sprachteil I: Begrüßung, Vorstellung, Verabschiedung, Bekanntschaft + Übungen	
02.10.2012		
8.00 – 14.00	• Stereotypen und Vorurteile: „Typisch Deutsch“ und „Typisch Polnisch“ anhand Straßenumfragen (Filme), Analyse des Liedes „Deutschland“ von Prinzen– Diskussion und Beurteilung • Kulturunterschiede und Kulturkontrast • Sensibilisierung für die Besonderheiten nicht-muttersprachlicher Kommunikation (z.B. Sie Gesellschaft) • Interkulturelle Kommunikation • Sprachteil II – Thema: Stadt, Unterkunft, Freizeit + Übungen	
03.10.2012		
8.00 – 14.00	• Landeskunde: Deutschland und Bundesländer • Sachsen, Dresden, Zittauer Gebirge • Sprachteil III : Schule und berufliche Ausbildung	
04.10.2012		
8.00 – 14.00	• Bildungssystem in Deutschland • Berufsausbildung in Deutschland – Duales System • Sprachteil IV: Bewerbungsunterlagen	
05.10.2012		
8.00 – 14.00	• Essen in Deutschland – Speisen und Getränke • Besonderheiten Interkulturelles • Sprachteil V: Essen und Kochen	

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentacji projektowej.

Kraj i Ludzie – Zittau

W trakcie kolejnego tygodnia projektu, pod tytułem „Kraj i Ludzie”, pracownicy ABS Robur Zittau kontynuowali pracę rozpoczętą w Jeleniej Górze. Na pierwszy plan zostały wysunięte aspekty kształcenia i zatrudnienia na niemieckim rynku pracy.

Przygotowanie międzykulturowe w Zittau

Szczególny nacisk został położony na pogłębienie nauki języka niemieckiego, szczególnie słownictwa technicznego. Cały pakiet „Kraj i ludzie” w Jeleniej Górze i Zittau obejmował organizowanie i przeprowadzenie dwutygodniowego etapu przygotowawczo – międzykulturowego. Działania skoncentrowano przede wszystkim na:

- kompetencjach językowych (np. kultura dnia codziennego, umiejętnościach specyficznych dla danej kultury),
- kompetencjach socjalnych (np. empatia, komunikatywność, ekspresyjność i międzykulturowa zdolność pracy w zespole),
- kompetencjach własnych (np. samo-refleksji i samoregulacji w kontekstach między- kulturowych).

Zwiedzanie obiektów zabytkowych w Zittau

Uczestnicy nabywali umiejętności o kraju i ludziach, które są niezbędne do samodzielnego dokształcania się i zdobywania doświadczeń z zakresu:

- kontrastu kulturowego,

- własne doświadczenie kulturowe (np. samoobserwacja i stawianie sobie pytań),
- międzykulturowe interakcje,
- uwrażliwienie na osobliwości komunikacji innej niż język ojczysty.

Wycieczka kolejką wąskotorową w Zittau

Specyficzne dla kultury przygotowanie zawierało między innymi:

- zarys geografii i historii Niemiec,
- różnice pomiędzy wschodnioeuropejskimi (polskimi) i niemieckimi standardami kultury,
- szczególne cechy międzykulturowej komunikacji,
- szczególne cechy komunikacji obcojęzycznej,

- poznanie własnych wartości kulturowych,
- omówienie przykładów międzykulturowych nieporozumień,
- przygotowanie do codziennego życia i pracy na terenie Niemiec.

Uczestnicy projektu kontynuowali naukę rozpoczętą w Jeleniej Górze, poznawali kulturę serbsko-łużycką i historię terenu Zittau. Pracownicy ABS ROBUR zapewnili bardzo ciekawy program kulturoznawczy. Uczniowie zwiedzili między innymi zabytki budowy słupowej kurortu Oybin i dobrze zachowaną kolej wąskotorową. Mogli zobaczyć okolicę z punktu widokowego na skałach Nonnenfelsen. Podczas wycieczek uczniom towarzyszyli przewodnicy przebrani w regionalne stroje. Uczestnicy projektu poznawali nowe smaki podczas wspólnych posiłków. Dużą atrakcją była wycieczka do ogrodu wspinaczkowego oraz relaks na basenie w Czechach. W trakcie pobytu w Zittau nad realizacją programu czuwali partnerzy z ABS ROBUR. Uczniowie chwalili czas spędzony w Zittau. Na zakończenie tygodnia odbyło się ognisko dla wszystkich uczestników.

Wycieczka do Skał Zakonnice – Nonnenfelsen

Tabela Nr 3. Program kulturoznawczy

1 Dzień	Poniedziałek – 8 października 2012 r.	
	10.00 – 11.30	Przyjazd grupy i zakwaterowanie
	12:00 – 13:00	Obiad
	13.00 – 15.30	Wspinaczka – ogród wspinaczkowy (2,5 h)
2 Dzień	20:00	Kolacja w restauracji Dornsbachhaus w Zittau
	Wtorek – 9 października 2012 r.	
	8.00 – 9:00	Śniadanie
	9:15 – 9:45	Czas na dojście grupy do dworca
	10:02 – 10:18	Odjazd pociągiem do Zittau
	11:00 – 11:45	Przejazd kolejka wąskotorowa do Oybin ca. 45 min
	12:00 – 12:45	Przerwa obiadowa w Hotelu Nensch, Oybin
	13:00	Zwiedzanie zespołu klasztorno-zamkowego na górze Oybin z przewodnikiem
	15:54 – 16:33	Powrót kolejka do Zittau
	16:45 – 17:00	Powrót pociągiem do Großschönau
3 Dzień	17:00 – 17:25	Powrót do Trixiparku
	17.30	Kolacja
	Środa – 10 października 2012 r.	
	8:00 – 9:00	Śniadanie
	09:30 – 11:30	Animacja niespodzianka organizowana przez Trixipark
4 Dzień	12:30 – 16:00	Wycieczka z przewodnikiem na Skaly "Nonnenfelsen"
	17:30	Kolacja
	Czwartek – 11 października 2012 r.	
	8:00 – 9:00	Śniadanie
	09:00 – 11:00	Czas wolny
	11:40 – 17:10	Wyjazd do Czech na Basen
	12:00 – 13:45	Przerwa obiadowa w Czechach
	14:00 – 17:00	Pobyty na basenie (2,5h)
5 Dzień	17:00	Spotkanie i odjazd o 17:10 do miejsca zakwaterowania
	17:30	Kolacja
	19:30	Ognisko z pieczeniem ciasta chlebowego na kijach
	Piątek – 12 października 2012 r.	
	08:00 – 9:00	Śniadanie
	9:00 – 10:00	Wykwaterowanie
	10:00	Wycieczka piesza na górę Breiteberg, wieża widokowa
	12:00	Obiad
	14:00 / 14:30	Wyjazd grupy do domu

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentacji projektowej.

Praktyczna nauka zawodu – Drezno

Główny nacisk na etap „Przeprowadzenie praktycznej nauki zawodu” położyli pracownicy ośrodka doskonalenia zawodowego SUFW Dresden e.V. Etap ten dzielił się na trzy ściśle ze sobą zazębiające się części. Największy udział miało bezpośrednie kształcenie w centrach praktycznej nauki zawodu (patrz tab. Nr 4.). Dalszą częścią składową były przedsięwzięcia komunikacyjne i pedagogiczne, które realizowano wspólnie z niemieckimi uczniami. Należało do nich wspólne poznawanie miasta Drezna i jego historii. Uczniowie zwiedzając okolicę, jednocześnie odbywali wycieczki do firm mających tam swoje siedziby. Trzecia część obejmowała praktyki w przedsiębiorstwach odpowiednich dla danej branży zawodowej. Uczniowie mieli przy tym okazję wglądu w niemiecką gospodarkę i kulturę pracy. Podczas trwania całego projektu utrzymywali ciągły kontakt z niemieckimi uczniami szkół zawodowych. Odbywali wspólnie zarówno praktyczną część nauki zawodu, jak też spędzali czas wolny i brali udział we wspomnianych już przedsięwzięciach pedagogicznych.

Szczegółowe zasady praktycznej nauki zawodu w poszczególnych obszarach działania (objętych projektem) przedstawia tabela Nr 4.

W połowie października grupa przybyła do Drezna, gdzie rozpoczęła kolejny, dwutygodniowy etap projektu pod nazwą "Praktyczna nauka zawodu". W dniu przyjazdu do ośrodka SUFW Dresden e.V. młodzież i opiekunowie zostali przywitani przez dyrekcję i osoby odpowiedzialne za grupy zawodowe. Oprowadzono ich po ośrodku i zapoznano ze strukturą organizacyjną, ścieżkami komunikacyjnymi-mapkami itp. Przedstawiono program pobytu na dwa tygodnie i wręczono dzienniczki praktyk. Organizatorzy zaprosili gości na posiłek, a następnie odbyło się zakwaterowanie. Każda z grup przebywała w innym pensjonacie. We wtorek uczniowie rozpoczęli zajęcia w centrum kształcenia praktycznego. Grupy miały przydzielonych instruktorów, którzy opiekowali się nimi i nadzorowali ich pracę.

Tabela Nr 4. Zakres praktycznej nauki zawodu

NAUKA OBRÓBK METALU	HOGA, GOSPODARSTWO DOMOWE (GASTRONOMIA)	BUDOWNICTWO (GOSPODARSTWO KAWA BUDOWLANA)
Moduł 1- Wykonywanie elementów budowlanych narzędziami obsługiwanyymi ręcznie /24jednostki lekcyjne/ - Ręczna obróbka metalu - Sprawdzanie, mierzenie, szablonowanie - Rysunek techniczny i plany wykonawcze - Materiałoznawstwo	Moduł 1- Higiena /24 jednostki lekcyjne/ -Higiena pomieszczeń gospodarczych i personelu, -Poznananie przepisów i reguł (norm) wg prawa europejskiego -Prawo o higienie środków spożywczych HACCP -Czyszczenie i dezynfekcja, -Ochrona środowiska i usuwanie odpadów	Moduł 1- obróbka drewna (praca na drewnie) /80 jednostek lekcyjnych/ -Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia przy pracy (BHP) -Stosowanie przepisów związanych z pracą ochrona pracy i przepisy zapobiegania wypadkom -Obróbka drewna i produkcja elementów drewnianych i połączeń drewnianych -Konstrukcje drewniane: kontrola drewna, selekcjonowanie i magazynowanie -Trasowanie drewna, przygotowywanie i montowanie (łącznie) -Wykonywanie różnych połączeń drewnianych
Moduł 2- Wykonywanie elementów budowlanych na konwencjonalnych maszynach /56 jednostek lekcyjnych/	Moduł 2- techniki przygotowania /56 jednostek lekcyjnych/	Moduł 2- budowanie ścian /wykańczanie wnętrz/ budownictwo lądowe /80 jednostek lekcyjnych/

-Jednostka funkcjonalna maszyn (moduł) i jej sposób działania -Momenty siłowe i obrotowe -Dane wykonawcze i ich wylizanie -Kryteria wyboru środków do sprawdzania i mierzenia i ich zastosowanie -Toczenie, frezowanie, wiercenie, rozwiercanie, ścieranie -Techniczne źródła informacji, sposoby wykonania skrawaniem, parametry obróbki metalu -Materiały do cięcia, formowanie tworzywa (materiału), sposoby obróbki metodą podgrzewania (żarową), materiały smarne -Tolerancje formy i ustalania położenia	-Usuwanie niepożądaných części (elementów) -Poznanie urządzeń do rozdrabniania -Rozdrabnianie artykułów spożywczych-formy krojenia -Mieszanie- ubijanie środków spożywczych -Przygotowywanie zup/ sałatek, sposoby przyrządzania	-Wykonywanie murów z cegieł NF (z piaskowca wapnistego) -Wykonywanie prostych murów o różnych grubościach ścian i wariantach wykonania -Rodzaje tynków: wykonywanie prostych rodzajów tynków jak gładki tynk ścienny, -tynk szorstki (drapany) i wykonywany metodą okrężną -Prace związane z układaniem płytek: wykonywanie pokryć ścian i posadzek z materiałów ceramicznych
Moduł 3- Wykonywanie na maszynach sterowanych numerycznie (CNC) /160 jednostek lekcyjnych/	Moduł 3- wykonywanie potraw /160 jednostek lekcyjnych/	Moduł 3- budownictwo lądowe /80 jednostek lekcyjnych/
-Wymiarowanie współrzędnych, plan pracy, plan narzędzi -Budowa i sposób działania maszyn sterowanych numerycznie (CNC) -Systemy współrzędnych, punkty odniesienia, dane geometryczne -Dane technologiczne, instalowanie programów, korekty narzędzi -Atrybutywne i zmienne kontrolowanie cech -Programowanie PAL	-Wykonywanie potraw i serwowanie (poznawanie różnych technik przyrządzania) -Stosowanie receptur i modyfikowanie -Przyrządzanie i przyozdabianie potraw -Regionalna niemiecka kuchnia	-Projektowanie terenów zielonych (krajobrazu): wykonywanie nasypów i kątów nachylenia nasypu -Roboty drogowe (budowa ulic): wykonywanie dróg i obramowań dróg -Prace budowy nawierzchni dróg i ulic: prace brukarskie w różnych wariantach wykonania

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentacji projektowej.

Grupa budowlana

Program zawodowy pierwszego tygodnia przewidywał układanie kostki brukowej i płyt krawężnikowych w proste układy i wzory. Każdy uczeń otrzymywał od nauczyciela projekt, który wspólnie omawiali. Nad wykonywaniem działań czuwał instruktor niemiecki, który nadzorował pracę i pomagał uczniom. W czasie zajęć uczniowie korzystali z przerw regeneracyjnych. Ćwiczenia kończyły się około godziny 15.00 podsumowaniem i wpisami do dziennika praktyk. Po zajęciach grupa wracała na miejsce zakwaterowania.

Zajęcia praktyczne grupy budowlanej w Dreźnie

W drugim tygodniu pobytu w Dreźnie kontynuowano zadania wykonywane w pierwszym tygodniu.

Układanie bruku w ośrodku przekwalifikowania i doksztalcania SUFW Dresden e.V.

Uczniowie ćwiczyli również układanie kostki brukowej. Do prac wykorzystywano materiał różnego koloru. Zadania wymagały ciągłego wykorzystania wiedzy i doświadczenia z układania poprzednich wzorów. W czasie ćwiczeń utrwalono słownictwo zawodowe. Polska młodzież wykazywała ogromne zainteresowanie i aktywność podczas wykonywania tych prac. Instruktorzy byli pełni podziwu dla ich determinacji i zaangażowania.

Grupa o specjalności nauka obróbki metalu

Grupa o specjalności nauka obróbki metalu w trakcie dwóch tygodni w Dreźnie miała za zadanie wykonać: na warsztacie obróbki metalu – stojak metalowy na długopisy, na kuźni – zestaw kominkowy (łopatka, pogrzebacz, wybierak popiołu z wieszakiem). W pierwszym dniu nauki zawodu tj. we wtorek młodzież wykonała podstawkę do stojaka (trasowała wymiary, wycinała, szlifowała, wierciła otwory). W środę i czwartek odbywały się zajęcia na kuźni, na których instruktor uczył sztuki kowalstwa – obrabianie metalu na gorąco. Pod koniec każdego dnia zajęć uczestnicy spotykali się w sali wykładowej, gdzie omawiano efekty pracy, dzielono się wrażeniami i uwagami. W drugim tygodniu uczestnicy projektu kontynuowali prace z pierwszego tygodnia – dokańczali zestaw kominkowy ze stali na kuźni. Pod nadzorem instruktora wykonali także dwa inne zadania – sporządzenie małego i dużego przecinaka oraz uczyli się hartowania stali. Za każde wykonane zadanie uczniowie otrzymywali oceny od instruktorów, którzy chwalili ich za dobrą pracę i zaangażowanie.

Zajęcia w kuźni SUFW Dresden e.V.

Zajęcia praktyczne grupy o specjalności nauka obróbki metalu

Grupa gastronomiczna

Grupa gastronomiczna odbywała praktyki na terenie ośrodka SUFW Dresden e.V. Uczniowie pod nadzorem instruktorów wykonywali typowe niemieckie potrawy m.in.: grillowanego pstrąga, zupę regionalną z soczewicy z wędzonym buraczką, gulasz z indyka, czerwony kisiel z owocami, sałatki owocowe, babeczki miodowo-migdałowe, saksońskie kluski z czerwoną kapustą i roladą wieprzową, naleśniki z musem i wiele innych potraw. Nauka odbywała się w sposób profesjonalny i rzetelny. Wszelkie zadania wykonywane przez polską grupę były bardzo dobrze oceniane nie tylko przez instruktorów niemieckich ale również przez grupę młodzieży o specjalności budowlanej i mechanicznej, która była konsumentem przygotowywanych posiłków.

Zajęcia grupy gastronomicznej z instruktorem w SUFW Dresden e.V.

Uczniowie podczas nauki wykorzystywali nowoczesne środki dydaktyczne np. translatory, nowoczesne stoły do obróbki produktów, niespotykane dotąd kuchnie. Na zakończenie dwutygodniowego pobytu niemiecki instruktor, który opiekował się grupą, obdarował uczniów przygotowywanymi przez siebie słodkościami, co było bardzo miłym gestem.

Czas wolny

Pobyt w Dreźnie to nie tylko zajęcia praktyczne w warsztatach. Młodzież przebywała na praktykach przez około 8 godzin dziennie, a następnie uczestniczyła w różnych zajęciach pozalekcyjnych. Czas popołudniowy wypełniały uczniom wycieczki do centrum miasta wraz ze zwiedzaniem najważniejszych zabytków kultury i regionu oraz budowli współczesnych, będących atrakcją ze względu na ich konstrukcję. Dużym zainteresowaniem cieszył się udział w treningu I ligowego siatkarskiego klubu drezdeńskiego w hali miejskiej. Zawodniczki podziękowały widzom za otrzymane brawa, przekazały plakaty i zaprosiły na mecz w marcu 2013 roku. Niebywałą atrakcją było również zwiedzanie siedziby prezydenta Saksonii (zdjęcia poniżej) oraz odbudowanego kościoła „Frauenkirche”.

Zwiedzanie siedziby rządu Saksonii

Bardzo ciekawą wycieczką był wyjazd do muzeum kolejnictwa (lokomotywy parowe wąskotorowe w Radbeul), gdzie niemiecki przewodnik pokazywał zabytkowe eksponaty. Grupa gastronomiczna odwiedziła fabrykę produktów spożywczych „Dr. Quendt”, gdzie mogła obserwować proces produkcji i spróbować wyprodukowanych tam wyrobów. Ponadto uczniowie brali udział w wielu innych przedsięwzięciach: wycieczkach, zajęciach sportowych oraz wspólnym grillu. Uczestnicy nawiązali nowe kontakty z młodzieżą niemiecką, spotykali się na mieście i spędzali razem czas wolny. Otrzymali od partnera niemieckiego darmowe bilety wielokrotnego przejazdu komunikacją miejską, dzięki czemu mogli się swobodnie przemieszczać po terenie całego Drezna. Uczniowie widocznie zaczęli przełamywać barierę językową.

Czas wolny – zwiedzanie zabytków Drezna

W marcu 2013 roku uczniowie ponownie wyjechali do Drezna, by kontynuować praktyczną naukę zawodu, w terminach 04-15.03.2013 oraz 18-28.03.2013. Realizacja działań projektu nie była możliwa w zimie, ze względu na warunki atmosferyczne uniemożliwiające prace grupy budowlanej. Cała młodzież zakwaterowana została w schronisku DJH Jugendherberge Dresden „Jugendgästehaus”. Praktyki odbywały się w ośrodku doskonalenia zawodowego Sächsische Umschulungs- und Fortbildungswerk Dresden e.V. pod okiem niemieckich nauczycieli oraz w Centrum Szkolenia Maszyn Numerycznych (CNC).

Grupa gastronomiczna pracowała w dwóch zespołach, które otrzymały w pełni wyposażone stanowiska pracy. Pierwszy z nich poznawał tajniki kuchni niemieckiej, natomiast drugi zdobywał wiedzę z zakresu obowiązków szefa hotelowej kuchni. Uczestnicy projektu mieli również możliwość poznania technik florystyki, której uczyli się w centrum ogrodnictwa.

Polska młodzież w pracowni gastronomicznej w SUFW Dresden e.V.

Grupa budowlana podczas wiosennych praktyk uczyła się wykorzystania zaprawy murarskiej, tynkowania oraz wygładzania ścian.

Uczestnicy podczas egzaminu budowlanego w SUFW Dresden e.V.

Uczniowie brali również udział w zajęciach teoretycznych do nauki obsługi wózków widłowych, w trakcie których na filmach dydaktycznych przedstawiono m.in. przepisy prawa niemieckiego dotyczącego obsługi wózków oraz zasady załadunku i rozładunku różnych towarów. Działanie to miało przygotować uczniów do przyszłych praktycznych zajęć.

Przygotowanie teoretyczne do obsługi wózka widłowego w SUFW Dresden e.V.

Uczniowie z grupy mechanicznej swoje zajęcia odbywali w Centrum Szkolenia Maszyn Numerycznych (CNC), gdzie poznali specjalistyczne programy komputerowe do obróbki metalu.

Zajęcia w pracowni symulacyjnej grupy o specjalności nauka obróbki metalu

Do zagadnień poruszonych na praktykach należały materiałoznawstwo, czytanie rysunków technicznych czy nauka cykli pracy. Uczestnicy odbyli również instruktaż do pracy na tokarce.

Podczas marcowego pobytu w Dreźnie uczniom zapewniono atrakcje w czasie wolnym. Zwiedzili oni stadion „Glücksgas-Stadion” oraz manufakturę Volkswagena, korzystali z basenu oraz kręgielni.

Wycieczka na stadion Glücksgas Stadion

28 marca uczniowie wrócili do kraju na przerwę świąteczną, która trwała do 7 kwietnia. 8 kwietnia rano grupy wyjechały na ostatni dwutygodniowy pobyt do Drezna, w trakcie którego odbywali praktyki w niemieckich przedsiębiorstwach, gdzie mogli wykazać się nabytymi dotychczas umiejętnościami.

Czas wolny w nowoczesnej kręgielni w Dreźnie

Grupa o specjalności nauka obróbki metalu

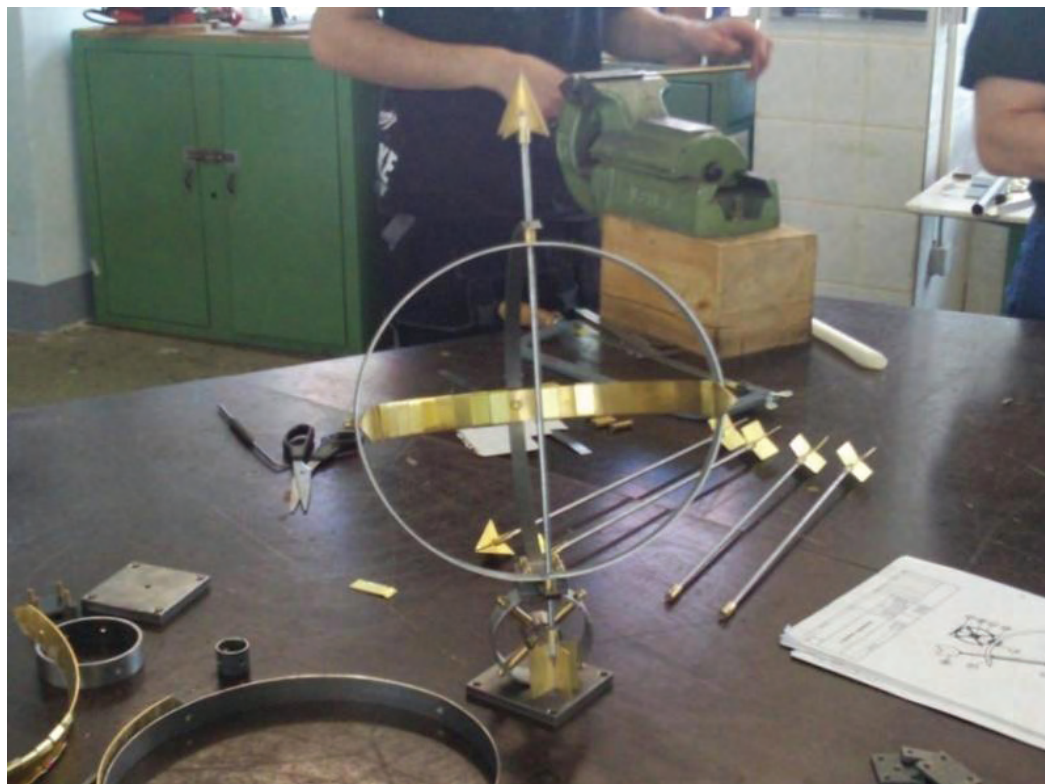
W ostatnich dwóch tygodniach grupa metalowa została podzielona na dwa 6 osobowe zespoły. Pierwszy zajmował się montowaniem podzespołów do maszyn drukarskich wraz z trzema praktykantami z Niemiec w zakładach maszyn drukarskich „KBA”. Drugi odbywał w tym czasie na terenie ośrodka SUFW Dresden e.V. kurs nauki spawania pod nadzorem instruktora.

Zajęcia w pracowni obróbki metalu w SUFW Dresden e.V.**Nauka spawania w pracowni obróbki metalu w SUFW Dresden e.V.**

Praktyki były poprzedzone szkoleniem BHP. Oba zespoły wykonywały swoją pracę sumiennie i otrzymywały pochwały od instruktorów. Po zakończeniu praktyk w zakładach drukarskich uczniowie otrzymali certyfikaty i podziękowania za swoją pracę.

W kolejnym tygodniu nastąpiła zamiana zespołów. Odbywający dotychczas praktykę w zakładach „KBA” rozpoczęli kurs spawania. Natomiast pozostali uczniowie wykonywali w warsztatach mechanicznych model zegara słonecznego.

Zegar słoneczny wykonany przez młodzież z grupy o specjalności nauka obróbki metalu

W trakcie kursu spawania uczniowie mogli zapoznać się z różnymi technikami spawania, nakładania szwu spawalniczego przy użyciu palnika. Kurs zakończony był wykonywaniem pracy zaliczeniowej.

Grupa budowlana

8.04.2013 roku podczas inauguracji kolejnego etapu projektu partner niemiecki przedstawił plan praktyk w zakładach niemieckich – kurs obsługi wózka widłowego oraz prace budowlane w firmach na terenie Drezna:

- 6 osobowy zespół odbywał kurs wózka widłowego,
- 3 osoby pracowały przy pracach remontowych okolic lotniska,
- 3 osoby pracowały na terenie Zakładu Mechanizacji Budownictwa.

Praktyczna nauka obsługi wózka widłowego w SUFW Dresden e.V.

W kolejnych dniach poszczególne zespoły zamieniały się zadaniami. Większość prac odbywała się w terenie otwartym, a firma dowoziła młodzież własnymi środkami transportu. W dniach od 15-16.04.2013 nastąpiła zamiana zespołów budowlanych. Kolejne osoby przystąpiły do nauki obsługi wózka widłowego, zaś pozostali beneficjenci wykonywali prace budowlane na terenie firm, jak w pierwszym tygodniu praktyki. Prace te obejmowały m.in.:

- demontaż bloczków betonowych,
- przygotowanie podłoża pod nową mozaikę betonową,
- układanie kostki na placu,
- wykonanie wykopów i zalewanie fundamentów pod ogrodzenie lotniska,
- mocowanie ogrodzenia.

Każdy z zespołów budowlanych przepracował na budowie 8 dni oraz uczył się obsługi wózka widłowego przez dwa dni.

Układanie bruku przez młodzież w zakładzie pracy

Grupa gastronomiczna

Po przyjeździe do Drezna grupa została powitana w centrum SUFW Dresden e.V., a następnie przeprowadzono konferencję instruktazową, której celem było omówienie programu praktyki w niemieckich zakładach pracy. Po zaprezentowaniu zakładów dokonano podziału grupy na czteroosobowe zespoły. Młodzież została przydzielona do następujących miejsc praktyki zawodowej:

- Sächsische Landesartzekammer,
- stare schronisko młodzieżowe "Rudi Arndt",
- szkoła zawodowa.

Po konferencji grupa została przywieziona do miejsca zakwaterowania w Jugendherberge Dresden Jugendgastehaus. Po kolacji młodzież podpisywała umowy z zakładami pracy. Do każdego zespołu został przydzielony tłumacz na okres jego wdrożenia do zadań wyznaczonych przez pracodawcę oraz do przedstawienia im przepisów bhp obowiązujących w danym zakładzie. Młodzież przystąpiła do praktyki z ogromnym zaangażowaniem. Wszystkie czynności wykonywali chętnie i z uśmiechem. Przygotowywali potrawy z ryb, smażyli, obrabiali mięso jednocześnie nawiązywali dialog z niemieckimi pracownikami. Przeprowadzono również instruktaż dotyczący obsługi sali konsumenckiej. Zespół odbywający praktykę w szkole zawodowej przygotowywał salę konsumencką dla uczniów oraz pracowników placówki. Wszelkie powierzone im zadania wykonywane były bardzo sumiennie. Pracownicy opiekujący się zespołem pokazywali im zaawansowane metody pracy w gastronomii. Kolejny zespół odbywał praktykę w starym schronisku młodzieżowym Rudi Arndt. Praca była podzielona na dwie zmiany od 8.00 do 15.00 i od 15.00 do 22.00. Działania dawały młodzieży dużą satysfakcję. Przygotowywali dania na imprezy okolicznościowe, a potem je obsługiwali. Praktyka pozwoliła poznać uczniom tajniki kuchni saksońskiej.

Czas wolny

Również na tym etapie projektu uczniowie mieli zorganizowany czas wolny. Dużą atrakcją była wycieczka rowerowa, ponad 40 kilometrową ścieżką nad Łabę, w której uczestniczyli prawie wszyscy uczniowie, biorący udział w projekcie oraz niemieccy opiekunowie. Wycieczka była zakończona grillem i atrakcjami kulturowo-poznawczymi. Wspomniany wcześniej bilet wielokrotnego przejazdu ułatwiał uczniom organizację własnego czasu wolnego i dotarcie w dowolne miejsca bez własnych nakładów finansowych.

Podsumowanie projektu

19.04.2013r. w siedzibie SUFW Dresden e.V. w Dreźnie odbyło się uroczyste zakończenie pierwszej tury projektu „Dokształcanie zawodowe bez granic”. 36 polskich uczniów biorących udział w projekcie otrzymało certyfikat potwierdzający zdobyte kompetencje. Organizatorzy uroczystości wręczyli świadectwa i certyfikaty. Wymieniono podziękowania, które szczególnie kierowano do przybyłych pracodawców. Zdjęcie prezentuje certyfikat, który otrzymali wszyscy biorący udział w projekcie.

Arbeitsgemeinschaft
der Sächsischen
Handwerkskammern

IHK
Die Sächsischen
Industrie- und Handelskammern

Qualifizierungsnachweis

Name, Vorname	Borón Damian		
geboren am	08.12.1994		
Berufsbezeichnung	Hochbaufacharbeiter/-in		
nach Ausbildungs- verordnung (AVO) vom	über die Berufsausbildung in der Bauwirtschaft Bereich Ausbau in der Fassung vom 02. April 2004		
Nummer entsprechend AVO	Ausbildungsabschnitt	Bestätigung durch den Bildungsträger/Betrieb über erfolgte Ausbildung	Bestätigung der zuständigen Stelle

KBR SA

SNPL
2007-2013

Zertifikat

am 19.04.2013

Berufsausbildung ohne Grenzen - Doksztalcanie
ommen.

es Projektes waren:

40 UE

Arbeitsgemeinschaft der Sächsischen
Handwerkskammern
Vollqualifizierungszentren
Im Langerhanspark 1157 Dresden
T. 0351 142272510 • Fax 0351 142272511
www.hwk-sachsen.de

Dresden, 19.04.2013

Annerose Beier
Geschäftsführerin

Michael Lotzmann
Projektkoordinator

W wydarzeniu oprócz uczniów uczestniczyli wszyscy partnerzy projektu SUFW Dresden e.V, ABS ROBUR GmbH i Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., dyrektorzy szkół oraz pracodawcy u których uczniowie odbywali praktyki.

Uroczyste wręczenie certyfikatów w SUFW Dresden e.V.

OCENA PROJEKTU

„DOKSZTAŁCANIE ZAWODOWE BEZ GRANIC”

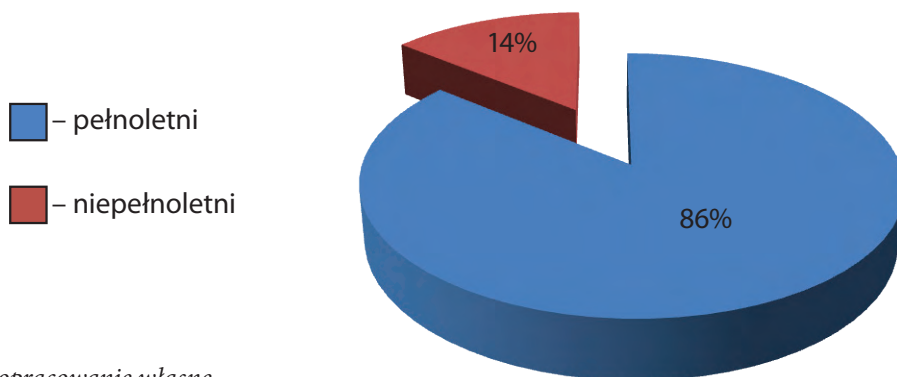
Po zakończeniu pierwszego pobytu w Dreźnie w październiku 2012 roku uczestnicy projektu „Dokształcanie zawodowe bez granic” zostali poproszeni o wypełnienie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik Nr 1.). Miała ona na celu zbadanie opinii dotyczących dotychczasowego uczestnictwa w projekcie – etapu pod nazwą „Kraj i ludzie” w Jeleniej Górze i Zittau oraz praktycznej nauki zawodu w Dreźnie w ośrodku Sächsisches Umschulungs- und Fortbildungswerk Dresden e.V.

W projekcie aktywny udział biorą dwie szkoły z Jeleniej Góry: Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” – specjalność nauka obróbki metalu i budownictwo oraz Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 1 – specjalność gastronomia oraz Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego w Jaworze. Ankieta została skierowana do wszystkich uczestników projektu, czyli trzech grup młodzieży z Polski:

- gospodarka budowlana,
- nauka obróbki metalu,
- gospodarstwo domowe HOGA.

Uczniowie, uczestniczący w projekcie, to głównie pełnoletni mężczyźni (patrz Wykres Nr 3.). Przedział wiekowy wymagany w projekcie to 16 do 20 lat.

**Wykres Nr 3. Wiek uczestników projektu
„Dokształcanie zawodowe bez granic”**

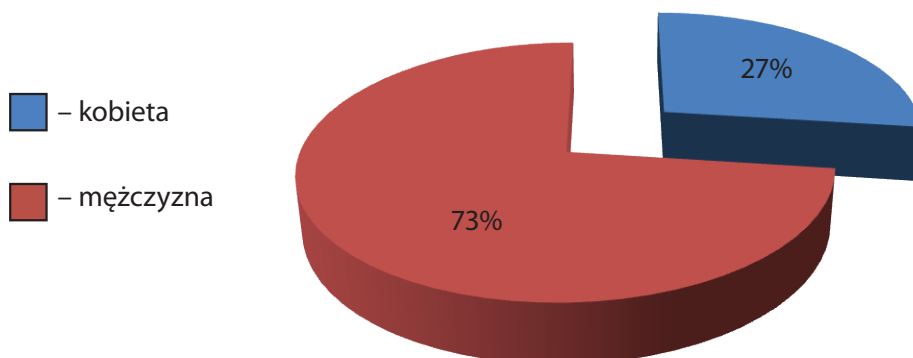

Źródło: opracowanie własne.

Grupa gospodarka budowlana i nauka obróbki metalu składała się wyłącznie z mężczyzn.

W dwunastoosobowej grupie gospodarstwo domowe było dziesięć kobiet, które stanowią dwadzieścia siedem procent wszystkich uczestników projektu (patrz Wykres Nr 4.)

**Wykres Nr 4. Płeć uczestników projektu
„Dokształcanie zawodowe bez granic”**

Źródło: opracowanie własne.

Ankieta składała się z 10 pytań otwartych. Każde z nich było tak sformułowane, by respondent mógł wskazać mocne i słabe strony projektu.

Przygotowanie językowe

Pierwsze pytanie dotyczyło przygotowania językowego. Uczniowie w zdecydowanej większości uważali, że zostali bardzo dobrze przygotowani pod względem językowym do wyjazdu na praktyki. Poznali słownictwo i zwroty, które przydały się podczas pobytu w Dreźnie i które pozwoliły im na właściwą komunikację. Uczniowie otrzymali materiały, które pomogły im w trakcie pobytu oraz mogą być wykorzystywane w dalszej nauce języka niemieckiego. Jedyną wskazywaną słabą stroną był zbyt krótki okres przygotowania przed wyjazdem.

Przygotowanie merytoryczne do praktyk (posiadana wiedza i kompetencje wyjściowe)

Prawie wszyscy uczniowie stwierdzili, że posiadali wiedzę i kompetencje, które pomogły im w trakcie trwania projektu. Oprócz swojej wiedzy korzystali z dużego wsparcia instruktorów, którzy zawsze służyli pomocą i tłumaczyli dokładnie każde zadanie. Respondenci nie wskazali żadnych słabych stron.

Miejsce odbywania praktyk SUFW Dresden e.V.

Wszyscy ankietowani uważali, że SUFW jest odpowiednim miejscem do odbycia praktyk. Niektórzy z nich nazwali ośrodek wręcz idealnym. Chwalili lokalizację, wyposażenie oraz personel. Jedynym minusem wskazywanym przez uczniów był ciężki, długi dojazd do ośrodka w przypadku grupy budowlanej i obróbki metalu, które były zakwaterowane w innym oddalonym pensjonacie.

Wypożyczenie bazy praktycznej nauki zawodu

Wypożyczenie spełniało oczekiwania uczniów. Otrzymywali wszelkie niezbędne do pracy narzędzia. Mogli korzystać z profesjonalnego sprzętu, który był im udostępniany zawsze kiedy tego potrzebowali. Uczniowie z grupy obróbki metalu wskazywali jako mocną stronę możliwość odbycia praktyk w kuźni. W przypadku tego pytania ankietowani nie wskazali żadnych słabych stron.

Organizacja dnia praktyk (czas, materiały dydaktyczne, wyposażenie praktykanta w odzież roboczą)

Według uczniów zarówno czas praktyk jak i materiały dydaktyczne były odpowiednie. Otrzymywali wszystko co było im potrzebne do pracy. Grupa gospodarstwo domowe dostała również odzież roboczą. Jedy-
nym minusem dotyczącym organizacji praktyk był brak odzieży roboczej w przypadku dwóch pozostałych grup (gospodarka budowlana i nauka obróbki metalu).

Kompetencje instruktorów do przeprowadzenia praktyk i współpracy z polskimi uczniami zawodu

Wszyscy uczniowie ocenili pozytywnie kompetencje instruktorów. Podkreślali, że opiekunowie poświęcali im dużo uwagi, byli mili, cierpliwi i wyrozumiali. Instruktorzy potrafili wszystko dobrze wytłumaczyć i pomóc w trudnych sytuacjach, pomimo występującej czasami trudności w porozumiewaniu się. Pięciu ankietowanych wskazało jako słabą stronę problemy językowe.

Współpraca z grupą niemiecką (wymiar międzykulturowy, wzajemne relacje)

Polscy uczniowie bardzo pozytywnie ocenili współpracę z grupą niemiecką. Udało im się zbudować przyjacielskie relacje. Według ankietowanych członkowie niemieckiej grupy byli mili i służyli pomocą w trakcie

praktyk. Jedyną słabą stroną współpracy z grupą niemiecką, wskazaną przez około dwadzieścia procent ankietowanych, były problemy w komunikacji. Pozostali uczestnicy projektu nie mieli większego problemu w porozumiewaniu się z niemiecką młodzieżą.

Wyżywienie

Uczniowie ocenili pozytywnie śniadania i obiady w pensjonacie. Zdecydowanie słabą stroną, wskazywaną przez większość ankietowanych, był brak kolacji oraz posiłki poza pensjonatem. Uczniowie otrzymywali wieczorem zamiast kolacji pakiety, które według nich były niewystarczające i zawierające zbyt dużo słodczy.

Organizacja czasu wolnego

Dla uczniów zorganizowano wiele imprez i wycieczek, które pozwoliły lepiej poznać kulturę oraz mieszkańców Drezna i urozmaicić wolny czas po praktykach. Większość ankietowanych oceniła pozytywnie organizację czasu wolnego. Minusem dla dwóch trzecich ankietowanych był krótki czas odpoczynku po praktykach. Uczniowie wskazywali w słabych stronach, że często po praktykach były organizowane długie wycieczki, w których uczestniczyli wszyscy. Według uczniów wycieczki powinny być dla chętnych, zwłaszcza te, które odbywały się w dniach, kiedy uczestniczyli w praktykach.

Zakwaterowanie (miejsca, lokalizacja, warunki)

Wszyscy uczniowie z grupy gospodarstwo domowe ocenili pozytywnie pensjonat, w którym mieszkali. Podobały się im zarówno warunki w pokojach jak i lokalizacja. Dwie pozostałe grupy źle oceniły zakwaterowanie. Ich pensjonaty były znacznie oddalone od miejsca praktyk, a dojazd zajmował dużo czasu i był męczący.

Podsumowanie

Przeprowadzona ankieta pozwoliła określić słabe i mocne strony projektu, dotyczące pobytu w Zittau i w Dreźnie w pierwszym etapie (patrz tab. Nr 5.). Ankietowani byli zadowoleni z przeprowadzonych praktyk. Według nich SUFW jest idealnym miejscem do zdobywania nowych umiejętności i uczenia się zawodu. Pozytywnie oceniali zarówno wyposażenie ośrodka jak i organizację praktyk. Dzięki pomocy instruktorów mogli wykorzystać swoją wiedzę teoretyczną w praktyce i wiele się nauczyć. Słabe strony dotyczyły zakwaterowania, wyżywienia i braku odzieży roboczej oraz problemów w komunikacji. Uwagi uczniów pozwolą doskonalić działania w przyszłości.

Tabela Nr 5. Mocne i słabe strony projektu
„Dokształcanie zawodowe bez granic” – 2012 rok

Mocne strony	Słabe strony
• przygotowanie językowe • przygotowanie merytoryczne do praktyk (posiadana wiedza i kompetencje wyjściowe) • miejsce odbywania praktyk SUFW • wyposażenie bazy praktycznej nauki zawodu • organizacja dnia praktyk (czas, materiały dydaktyczne) • kompetencje instruktorów • zakwaterowanie grupy gospodarstwo domowe	• organizacja dnia praktyk (czas, materiały dydaktyczne) • brak odzieży roboczej, • bariery komunikacyjne, • wyżywienie - brak kolacji, • obowiązkowe wycieczki po pracy, • zakwaterowanie grupy gospodarka budowlana i nauka obróbki metalu • za daleko od miejsca praktyk, małe pokoje, wspólna łazienka dla wszystkich

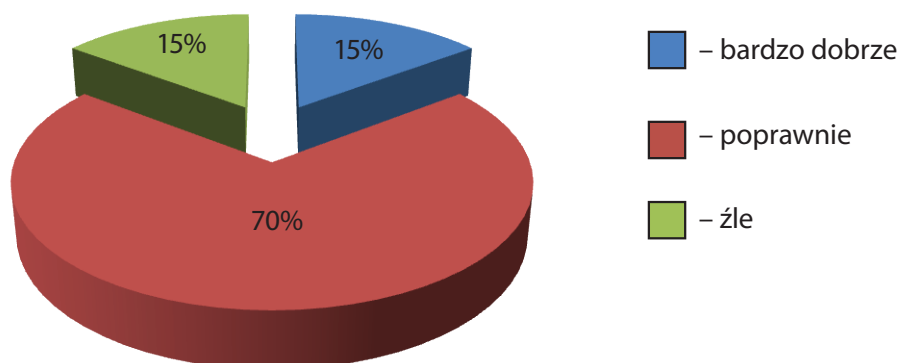
Źródło: opracowanie własne.

W marcu 2013 roku uczniowie kontynuowali projekt „Dokształcanie zawodowe bez granic” podczas którego uczyli się zawodu w Dreźnie, w terminach od 4 do 15 marca oraz od 18 do 28 marca. 36 uczestników brało udział w praktykach zawodowych w trzech grupach: gastronomicznej, budowlanej i obróbki metalu. Uczniowie zakwaterowani byli w schronisku młodzieżowym DJH Jugendherberge Dresden „Jugendgästehaus”. Praktyki odbywały się w ośrodku doskonalenia zawodowego Sächsische Umschulungs- und Fortbildungswerk Dresden e.V. oraz w Centrum Szkolenia Maszyn Numerycznych (CNC) pod okiem niemieckich nauczycieli.

Po powrocie do Polski uczniowie zostali poproszeni o wypełnienie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik Nr 2.), składającej się z dwóch części. Pierwsza dotyczyła odbytych w Dreźnie praktyk. Druga natomiast miała na celu poznanie opinii uczniów dotyczącej zakwaterowania oraz organizacji czasu wolnego.

Jednym z wymagań stawianych uczniom, którzy brali udział w projekcie była podstawowa znajomość języka niemieckiego. Projekt pozwolił im na zweryfikowanie swojej wiedzy w praktyce. Zdecydowana większość poprawnie oceniła swoje przygotowanie językowe (patrz Wykres Nr 5.). Tylko 15% respondentów źle ocenia swoje kompetencje językowe.

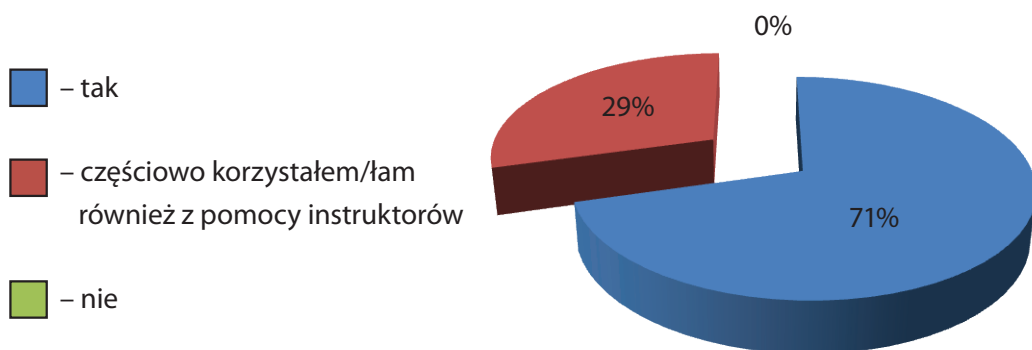
Wykres Nr 5. Jak ocenia Pan/i swoje przygotowanie językowe?

Źródło: Opracowanie własne.

Projekt pozwolił niemal wszystkim uczestnikom na doskonalenie swoich umiejętności językowych. Uczniowie oprócz podstawowego słownictwa, przydatnego w życiu codziennym, nauczyli się zwrotów fachowych związanych z daną specjalnością. Tylko jeden z 36 uczestników projektu stwierdził, że wyjazd do Niemiec nie wpłynął na poprawę jego wiedzy.

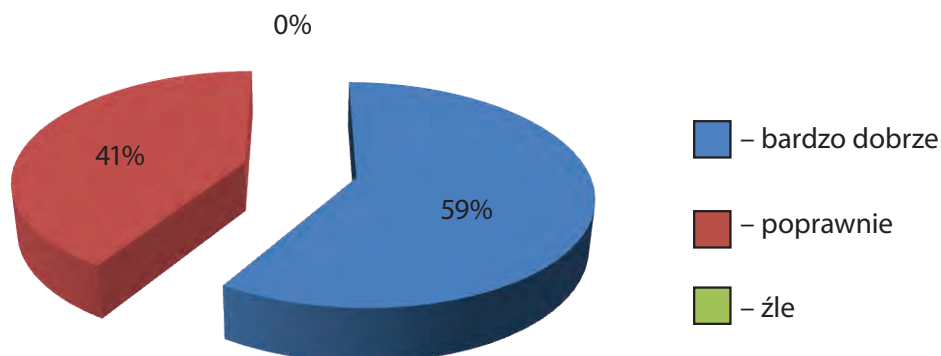
Wykres Nr 6. Czy posiadana przez Pana/Panią wiedza praktyczna pomogła Panu/Pani w trakcie trwania projektu?

Źródło: Opracowanie własne.

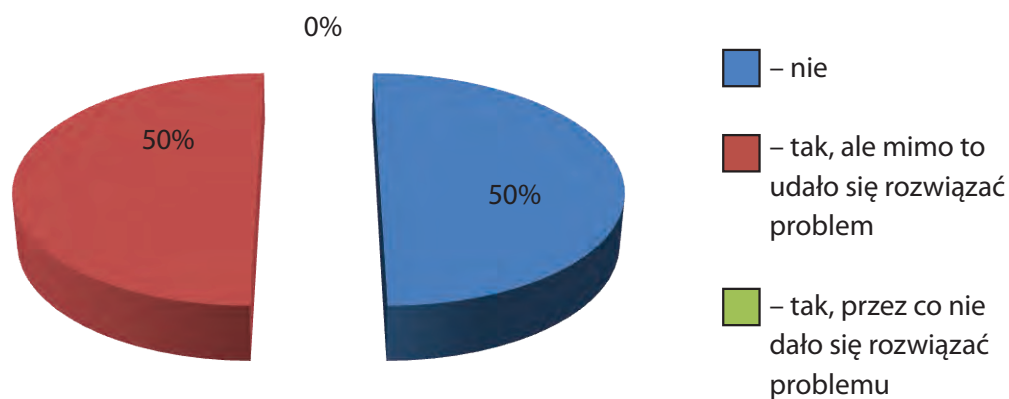
W trakcie wyjazdu do Drezna uczniowie uczestniczyli w praktykach zawodowych organizowanych przez ośrodek doskonalenia zawodowego SUFW. W trakcie warsztatów uczyli się zawodu pod nadzorem wykwalifikowanych pracowników ośrodka. Wiedza nabyta przez uczniów w trakcie kształcenia w Polsce sprawiła, że żaden z nich (Wykres Nr 6.) nie miał większych problemów z wykonywaniem poleceń instruktorów.

Ankietowani zostali poproszeni o ocenę zarówno samych praktyk jak i instruktorów, którzy uczyli ich zawodu. Młodzież pozytywnie oceniła organizację praktyk: bardzo dobrze 59% odpowiedzi, poprawnie 41%. Na ocenę poprawną miała wpływ głównie monotonność stawianych zadań. Ogromna większość uczestników uważa, że zorganizowane przedsięwzięcie pozwoliło im na wzbogacenie umiejętności i podwyższenie kwalifikacji zawodowych.

Wykres Nr 7. Jak ocenia Pan/i organizację praktyk? Uzasadnij.

Źródło: Opracowanie własne.

Wszyscy uczniowie doceniali wysokie kompetencje instruktorów. Jedynym problemem była bariera językowa, jednak pomimo trudności w porozumiewaniu udało im się zrealizować program praktyk (Wykres Nr 8.).

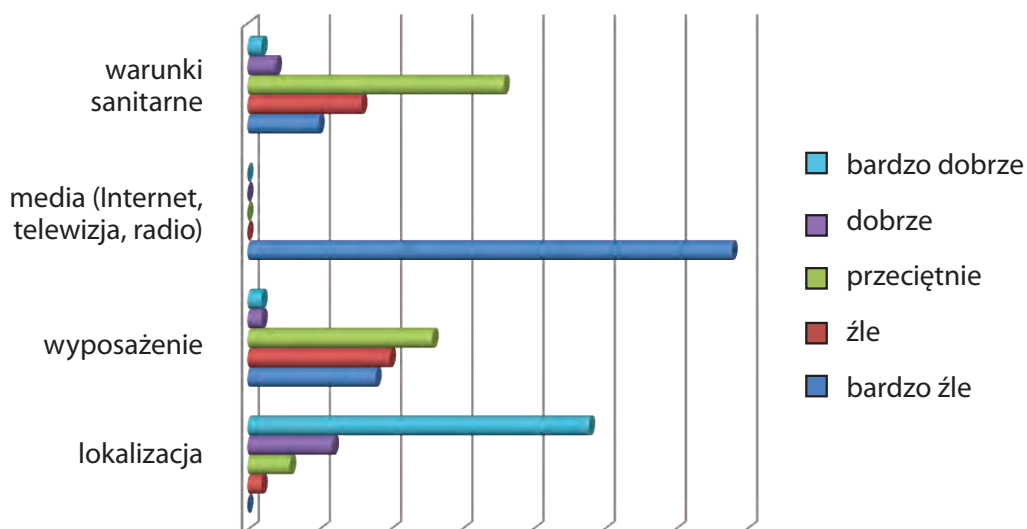
Wykres Nr 8. Czy miał/a Pan/i kłopoty z porozumieniem się z instruktorem?

Źródło: Opracowanie własne.

Następne pytanie dotyczyło współpracy z grupą niemiecką, która towarzyszyła uczniom w trakcie praktycznej nauki zawodu. Prawie 60% uczniów nie miała problemów z nawiązaniem kontaktów z grupą. Pozostali, którzy odpowiedzieli „tak”, za główny powód utrudnionego kontaktu z młodzieżą niemiecką podawali barierę językową.

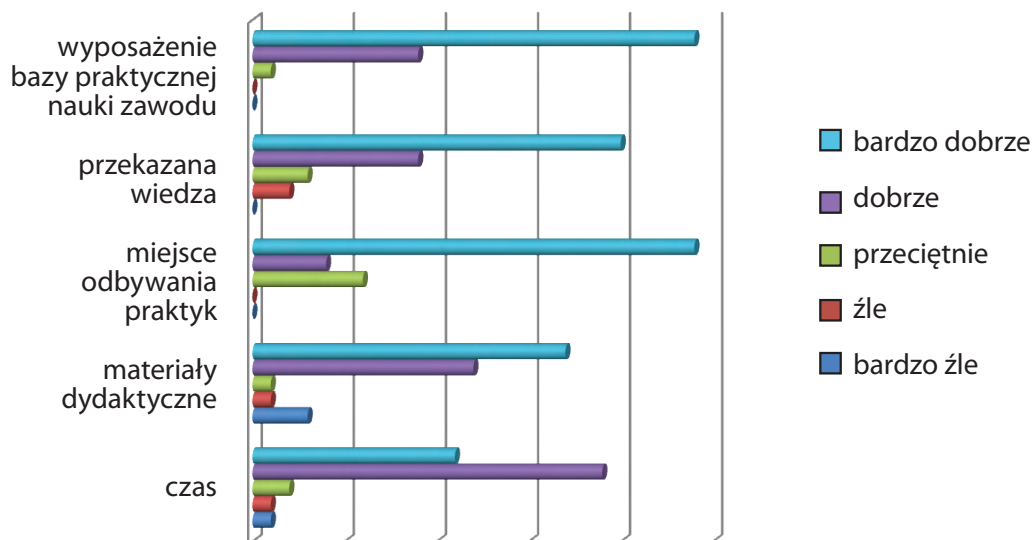
W trakcie pobytu w Dreźnie uczniowie zostali zakwaterowani w schronisku młodzieżowym Jugendherberge Dresden "Jugendgästehaus". Obiekt ten jest zlokalizowany w centrum Drezna. Młodzieży zostały udostępnione dwuosobowe pokoje ze wspólną łazienką na korytarzu. Ocena miejsca zakwaterowania nie wypadła pozytywnie. Wpłynął na to przede wszystkim brak Internetu, telewizji w pensjonacie oraz wspólne łazienki. Uczniowie pozytywnie wypowiadali się o lokalizacji ośrodka.

Wykres Nr 9. Jak ocenia Pan/i miejsce zakwaterowania
(1 – bardzo źle, 5 – bardzo dobrze)

Kolejne pytanie dotyczyło organizacji dnia praktyk. Jak pokazuje poniższy wykres, prawie wszystkie elementy praktyk zostały bardzo dobrze lub dobrze ocenione przez uczniów.

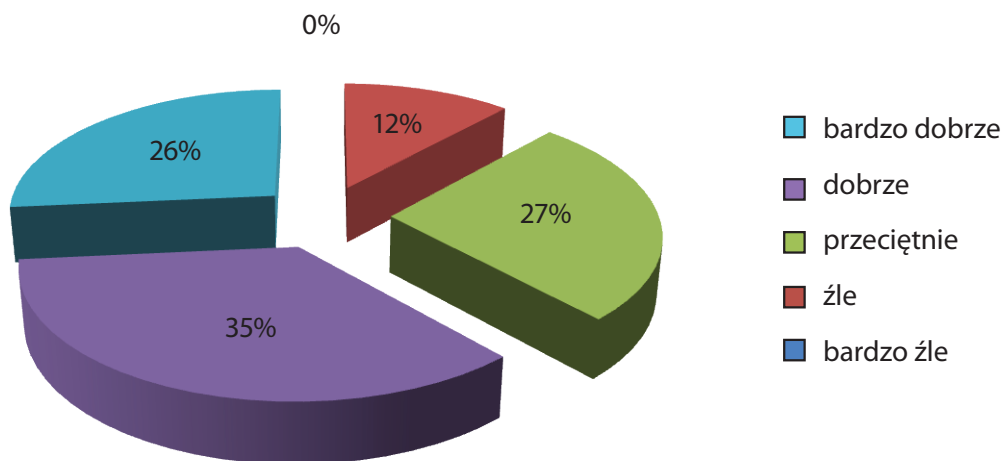
**Wykres Nr 10. Jak ocenia Pan/i organizację dnia praktyk
(1 – bardzo źle, 5 – bardzo dobrze)**

Źródło: Opracowanie własne.

Ostatnie pytanie dotyczyło czasu wolnego. Ponad 60% ankietowanych dobrze oceniło organizację czasu wolnego w trakcie pobytu w Dreźnie. Tylko 12% uczniów nie była zadowolona.

**Wykres Nr 11. Jak ocenia Pan/i organizację czasu wolnego
(1 – bardzo źle, 5 – bardzo dobrze)**

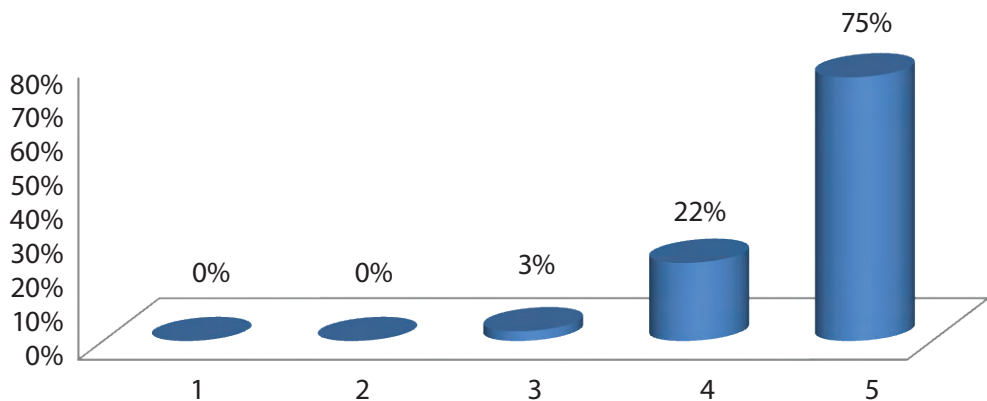
Źródło: Opracowanie własne.

Praktyczna nauka zawodu – praktyki w niemieckich zakładach pracy

Po zakończeniu projektu uczniowie zostali poproszeni o wypełnienie ankiety, która składała się z dwóch części (Załącznik Nr 3.). Pierwsza dotyczyła oceny praktyk w zakładach niemieckich w Dreźnie, a druga miała na celu podsumowanie całego projektu.

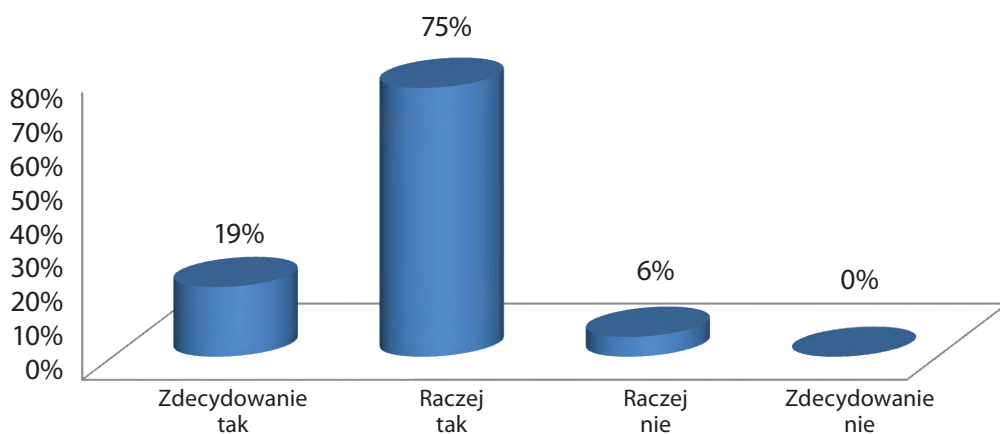
Uczniowie pozytywnie ocenili zarówno przedsiębiorstwo, w którym odbywali praktykę (81% odpowiedzi – bardzo dobrze, 19% odpowiedzi – dobrze), jak i relacje panujące między pracownikami, a uczestnikami projektu (81% odpowiedzi – bardzo dobre, 19% poprawne). Równie pozytywnie wypadła relacja z pracodawcą. 86% ankietowanych oceniło ją bardzo dobrze, a 14% poprawnie. Nie było negatywnych opinii wśród uczniów. Kolejne pytanie dotyczyło wyposażenia przedsiębiorstwa, w którym odbywała się praktyka. 75% uważa, że miejsca praktyk były bardzo dobrze wyposażone, a 22% dobrze (Wykres Nr 12.).

Wykres Nr 12. Jak ocenia Pan/i wyposażenie przedsiębiorstwa?
(1 – bardzo źle, 5 – bardzo dobrze).

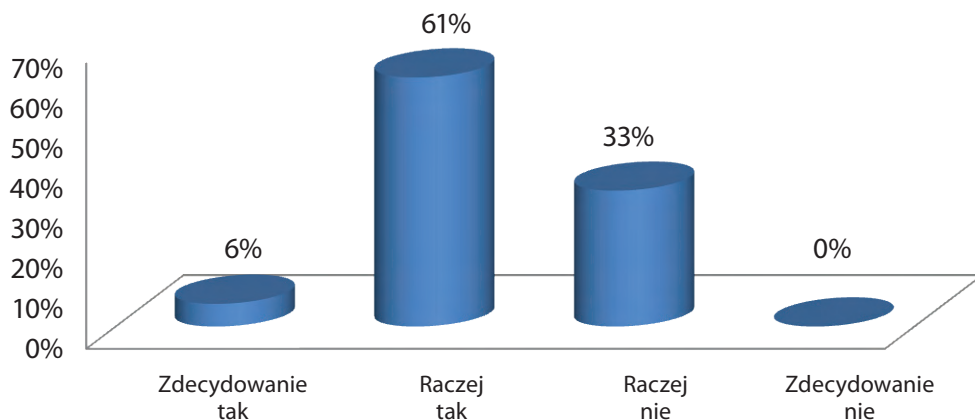
Źródło: opracowanie własne.

Przed rozpoczęciem praktyk partner wiodący SUFW Dresden e. V. przekazał uczniom szczegółowe informacje dotyczące zakładów pracy, w których będą uczyć się zawodu. Również sami pracodawcy zapoznali uczniów z miejscem praktyk oraz określili ich prawa i zakres obowiązków. Wszyscy ankietowani stwierdzili, że zostali odpowiednio przygotowani do rozpoczęcia praktyk. 81 % uczniów uważało, że przedsiębiorstwo, w którym odbywała się praktyka, było trafnie dobrane do specyfiki zawodu, w którym się kształcą. Prawie wszyscy ankietowani, bo aż 94% z nich stwierdziło, że praktyki pozwoliły im na zdobycie nowych umiejętności oraz poznanie jak funkcjonuje niemiecki rynek pracy. Następnie uczestnicy projektu oceniali, czy praktyki spełniły ich oczekiwania (Wykres Nr 13.). 6 %, czyli dwaj uczniowie, nie byli zadowoleni. Pozostali pozytywnie ocenili przedsiębiorstwa.

Wykres Nr 13. Czy praktyka w przedsiębiorstwie spełniła Pana/Pani oczekiwania?

Źródło: Opracowanie własne.

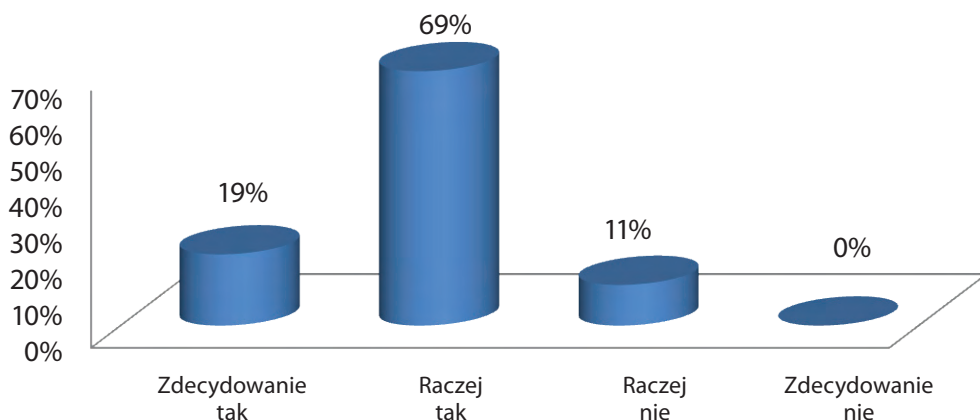
Kolejne pytanie dotyczyło planów zawodowych beneficjentów. Uczniowie mogli, dzięki uczestnictwu w projekcie, poznać praktyczne aspekty swojego zawodu. Ponad 60% ankietowanych wiąże swoją przyszłość z pracą w wyuczonym w szkole i podczas projektu zawodzie. 33% chciałoby podjąć pracę na innym stanowisku. Projekt pozwolił im zweryfikować ich zdanie, czy wybrany zawód jest dla nich odpowiedni.

Wykres Nr 14. Czy wiąże Pan/i swoją karierę zawodową ze stanowiskiem na którym odbywano praktykę?

Źródło: Opracowanie własne.

Założeniem projektu było umożliwienie młodzieży zdobycie umiejętności zawodowych oraz kwalifikacji, które pomogą w przyszłości w poszukiwaniu pracy. Uczniowie ocenili, czy praktyka w zakładzie niemieckim ułatwi znalezienie pracy. 88% ankietowanych uważa, że tak (19% – zdecydowanie tak, 69% – raczej tak).

Wykres Nr 15. Czy uważa Pan/i, że praktyka w zakładzie pracy ułatwi znalezienie zatrudnienia?

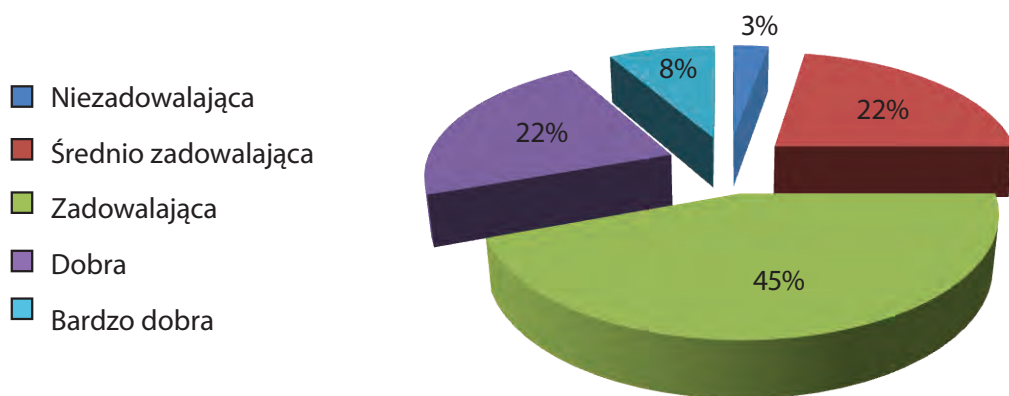
Źródło: Opracowanie własne.

Druga część ankiety składała się z 16 pytań podsumowujących uczestnictwo w projekcie „Dokształcanie zawodowe bez granic”. Pierwsze pytanie dotyczyło warunków bytowych zapewnionych w trakcie trwania projektu. Połowa ankietowanych nie była zadowolona. Taka ocena wynikała z ostatniego pobytu w Dreźnie, w trakcie którego uczniowie zakwaterowani byli w innym pensjonacie niż w pierwszej części projektu. Partnerzy projektu wzięli pod uwagę sugestie uczniów, co do zakwaterowania wszystkich w jednym pensjonacie. W październiku, jak wcześniej wspomniano, każda grupa mieszkała w oddzielnym schronisku. Uczniowie zaprzyjaźnili się ze sobą i mogli się jedynie spotykać w czasie wolnym na mieście, bo ich schroniska były od siebie znacznie oddalone. Postulowali, aby podczas kolejnego wyjazdu mogli mieszkać razem. Również opiekunowie uważali, że jedno miejsce pozwoli im lepiej sprawować opiekę nad młodzieżą. Połączenie grup okazało się jednak złym rozwiązaniem rzutującym na ogólną

ocenę warunków przez uczniów. Znalezienie miejsca, które przyjmie tak liczną grupę uczniów na kilka tygodni było dużym problemem zwłaszcza, że realizując projekt partner niemiecki musiał trzymać się przyjętego budżetu. W pensjonacie uczniowie mieli do dyspozycji pokoje dwuosobowe oraz pełne wyżywienie. Problemem dla niektórych z nich był jednak fakt, że łazienki były wspólne na korytarzu. Zdania były podzielone, druga połowa ankietowanych pozytywnie oceniła warunki zapewnione podczas projektu. Ciężko jest spełnić wymagania wszystkich w przypadku tak dużej liczby uczestników, zwłaszcza w przypadku tak subiektywnej oceny, jaką są warunki mieszkaniowe czy wyżywienie itp. Partnerzy projektu wezmą pod uwagę wszelkie sugestie młodzieży podczas przygotowywania kolejnej edycji.

Następne pytanie dotyczyło ogólnego wrażenia młodzieży odnośnie przygotowania i organizacji projektu. 67% respondentów bardzo dobrze i dobrze oceniło przedsięwzięcie.

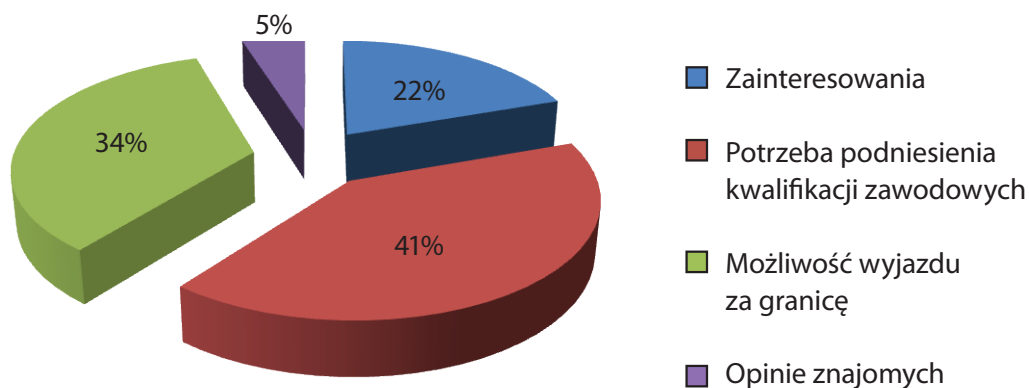
Wykres Nr 16. Jak ocenia Pan/Pani organizację projektu?

Źródło: Opracowanie własne.

Następnie uczniowie zostali poproszeni o określenie powodów, które wpłynęły na ich decyzję o wzięciu udziału w projekcie. Mogli wskazać czynniki podane niżej (Wykres Nr 17.) jedną lub więcej odpowiedzi, albo wskazać własne motywy uczestnictwa. Jak obrazuje poniższy wykres, głównym czynnikiem, który skłonił ich do udziału była potrzeba podniesienia kwalifikacji – 25 wskazań. Młodzież sądzi, że podnoszenie kwalifikacji, nowe doświadczenia, zwiększają ich szansę na znalezienie pracy. Drugim czynnikiem, równie ważnym dla uczniów, była możliwość wyjazdu za granicę. Dodali, że dzięki uczestnictwu w projekcie poznali kulturę sąsiadów, rynek pracy i mogli przełamać barierę językową.

Wykres Nr 17. Co skłoniło Panią/Pana do wzięcia udziału w projekcie?

Źródło: Opracowanie własne.

W następnym pytaniu uczestnicy mieli określić zalety udziału w projekcie, trudności oraz słabe strony projektu. Największą wartością dodaną, wskazywaną przez wielu beneficjentów, było uzyskanie europejskiego certyfikatu, potwierdzającego ich udział w projekcie i zdobyte kompetencje. Istotna była również możliwość zdobycia nowych umiejętności i podniesienie kwalifikacji. Zalety projektu według uczniów pokazuje tabela Nr 6. Wśród trudności wskazywano głównie problemy językowe. Drugim ele-

mentem były warunki panujące w pensjonacie – opisany wcześniej ostatni wyjazd do Drezna. Olbrzymim sukcesem organizatorów jest fakt, że wśród trudności nie wskazano żadnych elementów związanych bezpośrednio z częścią merytoryczną projektu tj. nauką zawodu, praktykami w zakładach niemieckich, poznaniem kraju i kultury sąsiada. W związku z tym należałoby stwierdzić, że udało się zrealizować postawione przez partnerów cele:

- wzrost umiejętności zawodowych,
- zwiększenie posiadanych kwalifikacji,
- zdobycie certyfikatu kwalifikacji na niemieckim rynku pracy,
- podniesienie kompetencji międzykulturowych,
- polepszenie znajomości języka niemieckiego.

Tabela Nr 6. Zalety i wady udziału w projekcie według uczniów

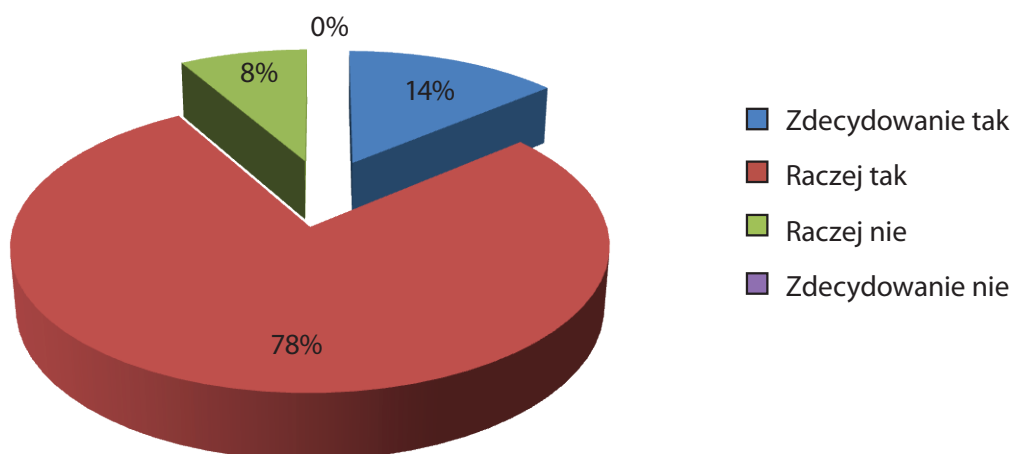
Zalety	Trudności
nauka języka, certyfikat europejski, wyjazd za granicę, możliwość pracy za granicą, dobra zabawa, nawiązanie nowych znajomości, podniesienie kwalifikacji zawodowych, przyuczenie, kurs na wózki widłowe, nowe znajomości, doświadczenie, czas wolny, poznanie nowego kraju, nowych ludzi, nowoczesnych technologii, ciekawny czas wolny	bariera językowa - j. niemiecki, opiekunowie, rozłąka z domem, szkołą brak dostępu do internetu, zakwaterowanie, warunki w pensjonacie,

Źródło: Opracowanie własne.

Według większości uczniów udział w projekcie daje większą szansę w przyszłości na znalezienie pracy. Tylko dwóch miało odmienne zdanie. Pomimo trudności językowych, wskazywanych w poprzednim pytaniu jedna czwarta uczestników uważa, że ich umiejętności językowe zdecydowanie się poprawiły a 64%, że raczej się poprawiły. Tylko 4 uczniów twierdziło, że ich znajomość języka niemieckiego nie uległa zmianie. Podczas realizacji przedsięwzięcia ankietowani przez 9 tygodni przebywali na terenie Niemiec. Pomimo tego, że w trakcie zajęć pomagali im tłumacze, musieli codziennie posługiwać się językiem niemieckim. To doświadczenie jest zdecydowaną zaletą projektu.

W następnym pytaniu ankietowani ocenili, czy praktyczne zagadnienia poruszane w trakcie projektu wzbogaciły ich wiedzę – 92% uczniów, uważa że projekt pozwolił im na zdobycie nowych umiejętności i doskonalenie posiadanych. Czynnikiem decydującym o udziale w projekcie była chęć zdobycia doświadczenia, podniesienia kwalifikacji zawodowych. To pytanie wskazuje, że projekt spełnił oczekiwania ankietowanych w tym zakresie. Wszelkie działania zarówno nauka zawodu, poznawanie kultury, nauka języka i czas wolny były tak zorganizowane, że każdy z uczestników mógł w nich aktywnie uczestniczyć.

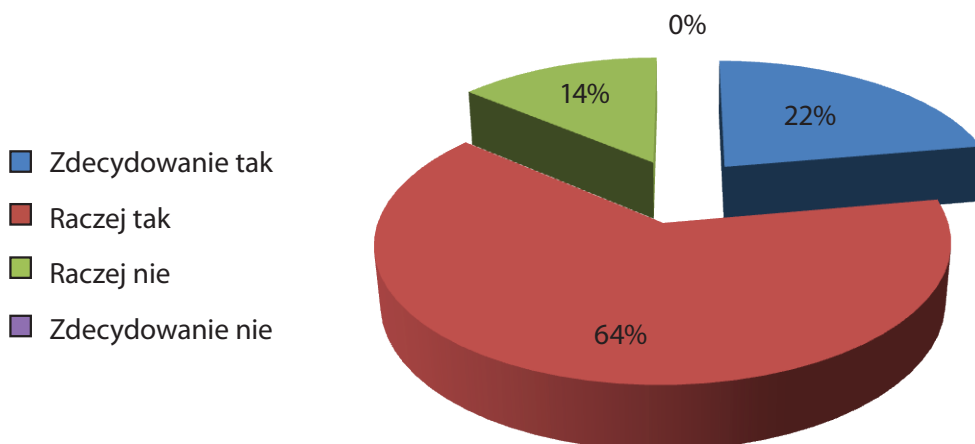
Wykres Nr 18. Czy praktyczne zagadnienia poruszane w trakcie projektu wzbogaciły Pana/Pani wiedzę?

Źródło: Opracowanie własne.

Dwa ostatnie pytania miały charakter podsumowujący. Uczniowie zostali zapytani, czy poleciliby udział w projekcie innym. 86% – zdecydowanie tak i tak, a tylko pięciu uczniów nie zachęcałoby do uczestnictwa w kolejnych edycjach. Takie odpowiedzi, pomimo pewnych problemów, świadczą o sukcesie projektu. Istotny jest również fakt, że niektórzy uczestnicy wyrazili chęć udziału w następnych przedsięwzięciach tego typu.

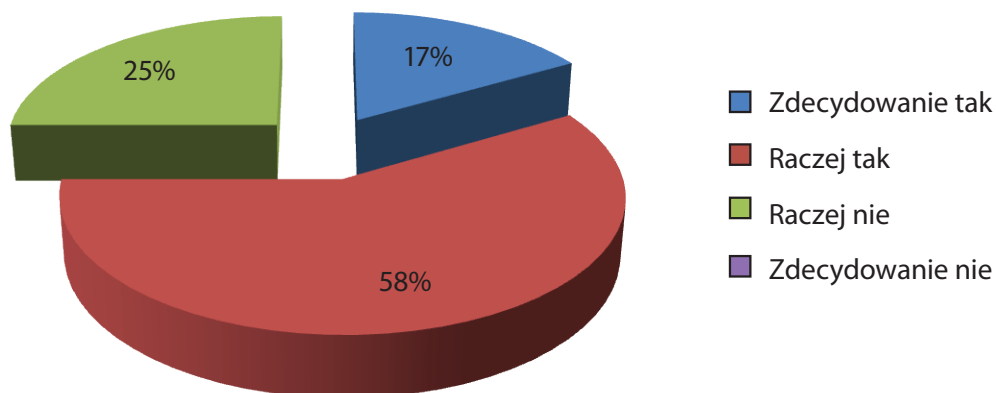
Wykres Nr 19. Czy poleciliby/poleciliby Pan/Pani innym uczniom udział w kolejnych edycjach projektu?

Źródło: Opracowanie własne.

W ostatnim pytaniu oceniano, czy projekt spełnił oczekiwania uczestników. Jak widać na poniższym wykresie według 75% ankietowanych wymagania i cele stawiane na początku zostały zrealizowane.

Wykres Nr 20. Czy projekt spełnił Pana/Pani oczekiwania?

Źródło: Opracowanie własne.

Opinie uczestników projektu „Dokształcanie zawodowe bez granic”

Opinie uczniów z etapu odbywającego się w Jeleniej Górze:

Grupa gospodarstwo domowe "Pierwszy tydzień przebiegał wg harmonogramu zajęć Pani Barbary. Omówiliśmy program drugiego tygodnia w Zittau oraz podstawowe słownictwo dające możliwość porozumiewania się po niemiecku na ulicy, w restauracji, w pociągu i w sklepie. Poznaliśmy podstawowe zasady zachowania się na terenie Niemiec i szczególne zwroty na które trzeba zwrócić uwagę podczas rozmów. Byliśmy zadowoleni ze zdobytej wiedzy i ciekawi jak sprawdzi się w praktyce. Podczas przerwy obiadowej jedliśmy smaczne posiłki w restauracji "Bosman" w Jeleniej Górze."

Grupa obróbka metalu "W pierwszym tygodniu poznaliśmy podstawowe zwroty językowe przydatne podczas pobytu w Niemczech. Omówiliśmy szczegółowo program drugiego tygodnia, zapoznaliśmy się z podstawowymi informacjami na temat partnerów projektu i jego przebiegu. Było bardzo fajnie i ciekawie. Pani Basia wykonała dobrze swoją pracę."

Grupa budowlana "Podczas pierwszego tygodnia w Jeleniej Górze zapoznaliśmy się z wieloma zwrotami i tematami, które przydadzą się nam na dalszych etapach projektu. Omówiliśmy szczegółowo program tygodnia w Zittau i jego atrakcje. Pani Basia, w miarę swoich możliwości, przygotowała nas do komunikacji w Niemczech oraz zapoznała nas z niemieckimi obyczajami. Obiady były smaczne i urozmaicały nam każdy dzień I etapu."

Opinie uczniów grupy gastronomicznej, z pobytu w Dreźnie i Zittau w październiku 2012r., "Wraz z całą grupą chcieliśmy podziękować za daną nam szansę brania udziału w tym projekcie, gdyż otwiera nam wiele nowych możliwości, wiele uczymy się o kuchni i kulturze niemieckiej. Jest to dla nas wszystkich nowe doświadczenie, którego na pewno nikt z nas nie zapomni. Ale oczywiście każdy medal ma dwie strony. Zaczniemy od tych dobrych, bo jest ich wiele. Bardzo podobał się nam pensjonat, w którym mieszkaliśmy podczas pobytu w Dreźnie, bardzo na rękę szło nam to, że śniadania mieliśmy w pensjonacie. Pokoje były wygodne z łazienkami, panowała miła atmosfera, mieliśmy ogródek, w którym mogliśmy całą naszą grupą spędzać wolny czas, mieliśmy dostęp do kuchni. Droga z pensjonatu do miejsca, w którym odbywała się nasza praktyka, była bezproblemowa i z łatwością codziennie ją pokonywaliśmy. Nasze miejsce praktyk było bardzo sprzyjające, mieliśmy bardzo sympatycznych opiekunów na kuchni jak i poza nią. Mieli do nas wiele cierpliwości, pomagali nam, tłumaczyliśmy wszystko razem oraz nauczyli nas wiele nowych (niemieckich) potraw. Kuchnia, na której pracowaliśmy, też była fantastyczna, gdyż pracowaliśmy w dwuosobowych grupach mając swoje stanowiska, przy których codziennie wykonywaliśmy polecenia. Cały teren, na których odbywaliśmy praktyki, był również dobrze dla nas przystosowany, gdyż wszystko było blisko siebie i łatwo można było się odnaleźć, nie martwiąc się tym, że moglibyśmy się zgubić. Pensjonat i praktyki oraz osoby, które

się nami opiekowały i uczyły byli pierwsza klasa. Wycieczki były też bardzo ciekawe (w większości) np. do fabryki ciastek, czy zwiedzanie Drezna (porą wieczorową jest piękne). Teraz przejdziemy do spraw, które nie do końca nam się podobały. A więc zaczniemy od tego, że w pensjonacie nie mieliśmy dostępu do Internetu, co utrudniało nam kontakt z Polską, na czym nam bardzo zależało. Sądzymy też, że nasze wszystkie trzy pensjonaty mogłyby być trochę mniej oddalone od siebie (nie mówimy już o tym, żebyśmy byli razem w jednym pensjonacie, ale chociaż bliżej siebie), bo większość się dobrze dogaduje i lubi spędzać ze sobą czas wolny. Sądzymy również, że wycieczki powinny być dla osób chętnych z tego powodu, że po praktykach wiele osób jest zmęczonych i chce odpocząć, ale zawsze znajdują się takie, które z miłą chęcią będą w nich uczestniczyć. Powinno być organizowanych więcej atrakcji typu basen, kręgle, ogniska, bilard, wesołe miasteczko. Te atrakcje powinny być tak dobrane, aby każdy się w czymś odnalazł i wziął udział w tym wyjściu, które go interesuje (na pewno znajdują się osoby, które spróbują wszystkiego). Myślimy, że można by tak to wszystko zorganizować, aby pobyt tutaj utkwiał nam w pamięci na zawsze. Sądzymy również, że do każdej grupy powinien być przydzielony tłumacz z zewnątrz, a nie jeden tłumacz na trzy grupy.”

PODSUMOWANIE

Realizowany projekt „Dokształcanie zawodowe bez granic” jest przedsięwzięciem pilotażowym, mającym na celu określenie możliwości doskonalenia zawodowego młodych Polaków mieszkających na pograniczu. Biorąc pod uwagę wysoki poziom techniczny wyposażenia i sprzętu ośrodków przekwalifikowania zawodowego w Niemczech oraz zmniejszającą się liczbę młodzieży w tych placówkach, sądzę, że należy znaleźć sposoby na systemową współpracę. Polskie centra kształcenia zawodowego w najbliższym 20-leciu nie są w stanie zapewnić edukowanej młodzieży tak wysoce specjalistycznych urządzeń szkoleniowych. Zrealizowany projekt udowadnia, że korzystając ze wsparcia Unii Europejskiej, można doskonalić młodych na bardzo wysokim poziomie. Kwalifikacje młodzieży potwierdza certyfikat kompetencji, zaspokajający oczekiwania i potrzeby pracodawców polskich i niemieckich. Projekt daje więc szansę naszej młodzieży do rozwoju, a przede wszystkim na możliwość znalezienia atrakcyjnej pracy w obu krajach. Biorąc pod uwagę zysk społeczny twierdzę, że należy tego typu projekty realizować, zwłaszcza jeżeli istnieje możliwość uzyskania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej. Dyrektorzy szkół zawodowych powinni dać możliwość doskonalenia zawodowego naszym uczniom w Niemczech w ramach praktyk zawodowych realizowanych w ich placówkach, bądź w uzgodnieniu z pracodawcami realizującymi praktyczną naukę zawodu. Patronem tego przedsięwzięcia powinien stać się Minister Edukacji Narodowej, który dostosuje przepisy prawa oświatowego w tym zakresie. Możliwe jest również zdobywanie dodatkowych kwalifikacji w formie doskonalenia zawodowego w trakcie sześciomiesięcznych kursów dla absolwentów polskich szkół w ramach kształcenia ustawicznego. Ważnym elementem takiego doskonalenia zawodowego jest wybór organizatora. Doświadczenie wskazuje, że Agencje Rozwoju Regionalnego, czy Izby

Rzemieślnicze są idealnymi instytucjami do realizacji tego typu przedsięwzięć. Głównym ich atutem jest możliwość zaangażowania własnych środków finansowych w celu obsługi projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Obecnie rząd Polski poszukuje rozwiązań w zakresie walki z bezrobociem wśród młodzieży. Sądzę, że największym problemem aktywizacji młodych na rynku pracy jest brak odpowiednich kwalifikacji. Opisane przedsięwzięcie jest na pewno przykładem, że zdobycie odpowiednich kompetencji, poszukiwanych na rynku pracy, jest możliwe.

Celem niniejszej publikacji było przedstawienie projektu "Dokształcanie zawodowe bez granic" oraz jego oceny przez beneficjentów – polskich uczniów. Badania przeprowadzone w formie ankiety ewaluacyjnej pozwoliły na szczegółowe przedstawienie problemów i korzyści projektu. Autor chciał wskazać słabe i mocne strony oraz sugestie co do dalszych działań. Regularne spotkania z partnerami w Dreźnie, Zittau i Jeleniej Górze, opinie opiekunów, oraz uczniów, pozwolą na doskonalenie w zakresie realizacji przedsięwzięcia i przyczynią się do jak największej efektywności działań. Wszelkie udogodnienia i korekty pozwolą na lepszy odbiór projektów przez beneficjentów. Przede wszystkim projekt będzie stanowił bazę do przyszłych działań mających na celu poprawę kompetencji polskiej młodzieży i zwiększenie jej pozycji na europejskim rynku pracy.

Dużym problemem w projekcie była bariera językowa. Nie udało się wybrać takich uczestników, którzy dobrze znaliby język niemiecki. Większość uczniów posługiwała się językiem angielskim, a niemieckiego uczyła się od podstaw. Polscy rodzice już na początku edukacji swoich pociech domagają się nauki języka angielskiego, uznając go za bardziej uniwersalny. Dobrym rozwiązaniem byłoby przydzielenie w przyszłości do każdej grupy oprócz opiekuna również tłumacza, który wspierałby grupę językowo podczas pobytu. Idealnym rozwiązaniem byłby udział uczniów mogących się swobodnie porozumiewać w języku niemieckim, jednak stworzenie takiej grupy nie jest obecnie możliwe. W przyszłości Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. będzie chciała wydłużyć okres nauki języka w Jeleniej Górze do trzech miesięcy oraz wyda ilustrowany słowniczek terminów praktycznych w zakresie różnych specjalności. Problemem okazały się również warunki socjalne zapewnione uczniom. Partnerzy projektu za

każdym razem brali pod uwagę sugestie uczestników i starali się poprawiać warunki w ramach dostępnych środków. W przyszłości należałoby zastanowić się nad zwiększeniem budżetu w tym zakresie, bądź nad lepszą komunikacją z uczestnikami przed wyjazdem i jasnym określeniem, czego mogą się spodziewać po udziale w projekcie.

Słabe strony stanowią punkt wyjścia do rozmów nad przyszłymi edukacyjnymi projektami. Pojawiało się wiele sugestii, jednak nie są one na tyle istotne, by stanowiły podstawę do radykalnych zmian. Projekt jak każde działanie ma mocne i słabe strony. Niemniej jednak przeważają pozytyw. Uczniowie nauczyli się podstaw języka niemieckiego oraz słownictwa wykorzystywanego w danym zawodzie. Udało im się przełamać barierę językową, przez co wielu z nich na pewno nie będzie miało problemu w przyszłości w kontaktach z niemieckim przedsiębiorcą. Dla wszystkich uczniów projekt był pierwszym tego typu wyjazdem w życiu. Wyjazd do Zittau i Drezna pozwolił na poznanie kultury i kraju sąsiada. Uczniowie mogli poznać jak pracuje się i żyje w Niemczech. Projekt pozwolił uczniom na zdobycie nowych kompetencji i doskonalenie umiejętności w ramach wybranego zawodu. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu, prowadzący szkolenia, potrafili zainteresować i zmotywować naszych uczniów do bardzo aktywnej nauki podczas odbywanej praktyki. Dzięki nowoczesnej bazie dydaktycznej, w którą wyposażony jest SUFW Dresden e.V., młodzież poznała nowe technologie oraz metody pracy. Program praktyki dał możliwość skorzystania z zaawansowanej technicznie bazy dydaktycznej oraz wielu nowoczesnych urządzeń dydaktycznych takich jak: pracownie symulacyjne do obróbki metalu, obrabiarki numeryczne itp. Zapoznano się z najnowocześniejszymi technologiami branży budowlanej oraz z trendami i technikami branży hotelarsko-gastronomicznej w Niemczech. Uczniowie mogli zobaczyć różnice w podejściu do nauki i wykorzystywania wiedzy oraz kultury pracy. Według informacji zebranych podczas podsumowania projektu, w której uczestniczyli między innymi pracodawcy niemieccy, polscy uczniowie podczas odbywania praktyki wykazali się dużym zaangażowaniem, wysokimi umiejętnościami fachowymi oraz dużymi kompetencjami interpersonalnymi. Pracodawcy byli pełni zachwytu w zakresie współpracy z młodymi uczniami z Polski. Należy zatem wskazać, że posia-

damy ogromny potencjał ludzki, który wyposażony we właściwą wiedzę i umiejętności praktyczne swobodnie może konkurować z innymi pracownikami na europejskim rynku pracy. Partnerzy projektu służą pomocą dla uczestników, którzy będą chcieli po ukończeniu szkoły rozpocząć pracę w Niemczech. Udział w projekcie oraz zdobyte kwalifikacje potwierdzają zdobyte certyfikaty, które oprócz wspomnień stanowią olbrzymią wartość dodaną projektu, która może zaowocować w przyszłości.

Reasumując projekt, pomimo pewnych trudności, dał uczestnikom wiele korzyści. Niewątpliwie pozwolił na weryfikację i doskonalenie swoich umiejętności zawodowych. Ponadto zachęcił uczestników do nauki języka niemieckiego, który nie jest popularny wśród młodzieży. Nie można również zapomnieć o pozalekcyjnych wrażeniach uczestników. Wielu z nich zapamięta ten wyjazd na długie lata, a zawiązane przyjaźnie na pewno nie zakończą się wraz z powrotem do Polski.

Załącznik Nr 1.

Projekt „Dokształcanie zawodowe bez granic/Berufsausbildung ohne Grenzen”
Nr 100 11 56 19 współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość /
Transgranicznej Polska-Saksonia 2007-2013.

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju
Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość /
Europäische Union. Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

ANKIETA**ZADOWOLENIA UCZESTNIKÓW PROJEKTU „Dokształcanie zawodowe bez granic”**

Szanowni Państwo!

Zwracamy się z prośbą o wypełnienie krótkiej ankiety ewaluacyjnej, mającej na celu zapoznanie się z Państwa wrażeniami po pierwszym etapie praktyki. Uzyskane informacje pomogą nam lepiej zrozumieć Państwa potrzeby i dostosować kolejne edycje do wymagań osób uczestniczących w projekcie.

Ankieta jest anonimowa.

I. Dane dotyczące kursu

1. Nazwa projektu : „Dokształcanie zawodowe bez granic „
2. Termin praktyk zawodowych : 15.10 – 26.10.2012
3. Nazwa instytucji realizującej projekt : Das Sächsische Umschulungs- und Fortbildungswerk Dresden e.V. (SUFW) .

II. Dane ogólne - metryczka**1. W procesie rekrutacyjnym zostałem/-am zakwalifikowany/-a do grupy:**

Budownictwo
Obróbka metalu
Gospodarstwo domowe

2. Wiek

poniżej 18 lat
18 lat i powyżej 18 lat

3. Płeć

Kobieta
☐ Mężczyzna

III. Analiza – mocne i słabe strony praktycznej nauki zawodu.

PYTANIE	Mocne strony	Słabe strony
1. Przygotowanie językowe.		
2. Przygotowanie merytoryczne do praktyk (posiadana wiedza i kompetencje wyjściowe).		
3. Miejsce odbywania praktyk (czy dobór miejsca praktyk – SUFW, jest właściwy?).		
4. Wyposażenie bazy praktycznej nauki zawodu – czy spełnia oczekiwania praktykantów?		
5. Organizacja dnia praktyk (czas, materiały dydaktyczne, wyposażenie praktykanta w odzież roboczą).		
6. Kompetencje instruktorów do przeprowadzenia praktyki i współpracy z polskimi uczniami zawodu.		
7. Współpraca z grupą niemiecką (wymiar międzykulturowy, wzajemne relacje).		
8. Wyżywienie.		
9. Organizacja czasu wolnego.		
10. Zakwaterowanie (miejsce, lokalizacja, warunki).		

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

Załącznik Nr 2.

Projekt „Dokształcanie zawodowe bez granic/Berufsausbildung ohne Grenzen”
Nr 100 11 56 19 współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju
Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość w ramach Programu Operacyjnego Współpracy
Transgranicznej Polska-Saksonia 2007-2013.

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju
Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

Ankieta**Zadowolenie uczestników projektu „Dokształcanie zawodowe bez granic”
Praktyczna nauka zawodu – Drezno / marzec 2013****Część I**

Proszę zaznaczyć odpowiedź wstawiając znak [x]

1. Jak ocenia Pan/i swoje przygotowanie językowe?
☐ Bardzo dobrze
☐ Poprawnie
☐ Źle
2. Czy Pana/i umiejętności językowe, dzięki uczestnictwu w projekcie, uległy poprawie? Uzasadnij.
☐ Tak
☐ Nie
-
3. Czy posiadana przez Pana/ią wiedza praktyczna pomogła Panu/i w trakcie trwania projektu?
☐ Tak
☐ Częściowo, korzystałem/am również z pomocy instruktorów
☐ Nie
4. Jak ocenia Pan/i organizację praktyk? Uzasadnij.
☐ Bardzo dobrze
☐ Poprawnie
☐ Źle
-
5. Czy odbyte przez Pana/ią praktyki wzbogaciły Pana/i umiejętności? Uzasadnij.
☐ Tak
☐ Nie
-
6. Czy instruktorzy posiadali odpowiednie kompetencje do przeprowadzenia praktyk?
☐ Tak
☐ Nie
7. Czy często korzystał/a Pan/i z pomocy instruktorów?
☐ Tak
☐ Nie
8. Czy miał/a Pan/i kłopoty z porozumieniem się z instruktorem?
☐ Nie
☐ Tak, ale mimo to udało się rozwiązać problem
☐ Tak, przez co nie udało się rozwiązać problemu
9. Czy miał/a Pan/i kłopoty z nawiązaniem współpracy z grupą niemiecką? Jeśli tak to co było problemem?
☐ Tak
☐ Nie

Część II

Proszę zaznaczyć odpowiedź wstawiając znak [x]

1. Jak ocenia Pan/i miejsce zakwaterowania (1-bardzo źle, 5-bardzo dobrze)

Lokalizacja				
1	2	3	4	5
Wypożyczenie				
1	2	3	4	5
Media (internet, telewizja, radio)				
1	2	3	4	5
Warunki sanitarne				
1	2	3	4	5
Wyżywienie				
1	2	3	4	5

2. Jak ocenia Pan/i organizację dnia praktyk (1-bardzo źle, 5-bardzo dobrze)

Czas				
1	2	3	4	5
Materiały dydaktyczne				
1	2	3	4	5
Miejsce odbycia praktyki				
1	2	3	4	5
Przekazana wiedza				
1	2	3	4	5
Wypożyczenie bazy praktycznej nauki zawodu				
1	2	3	4	5

3. Jak ocenia Pan/i organizację czasu wolnego (1-bardzo źle, 5-bardzo dobrze)

Organizacja czasu wolnego				
1	2	3	4	5

Metryka

Proszę zaznaczyć odpowiedź wstawiając znak [x]

1	Płeć	☐ kobieta ☐ mężczyzna
2	Wiek	☐ poniżej 18 lat ☐ powyżej 18 lat
3	Grupa	☐ Budownictwo ☐ Obróbka metalu ☐ Gospodarstwo domowe

Załącznik Nr 3.

Projekt „Dokształcanie zawodowe bez granic/Berufsausbildung ohne Grenzen”
Nr 100 11 56 19 współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju
Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość w ramach Programu Operacyjnego Współpracy
Transgranicznej Polska-Saksonia 2007-2013.

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju
Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

„Praktyczna nauka zawodu-praktyki w zakładach niemieckich”

Proszę zaznaczyć odpowiedź wstawiając znak [x]

1. Jak ocenia Pan/i przedsiębiorstwo w którym odbywała się Pana/i praktyka? (1-bardzo źle, 5-bardzo dobrze)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

2. Jak ocenia Pan/i relacje panujące między pracownikami a uczestnikami szkolenia?

- ☐ Bardzo dobre
☐ Poprawne
☐ Złe

3. Jak ocenia Pan/i relacje panujące między pracodawcą a uczestnikami szkolenia?

- ☐ Bardzo dobre
☐ Poprawne
☐ Złe

4. Jak ocenia Pan/i wyposażenie przedsiębiorstwa? (1-bardzo źle, 5-bardzo dobrze)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

5. Czy został/a Pan/i odpowiednio wprowadzony/a do przedsiębiorstwa (zapoznanie z miejscem pracy, określenie zakresu obowiązków)?

- ☐ Tak
☐ Nie

6. Czy przedsiębiorstwo, w którym odbywała się praktyka, było trafnie dobrane do specyfiki Pana/Pani zawodu?

- ☐ Tak
☐ Nie

7. Czy praktyka w przedsiębiorstwie umożliwiła Panu/i zdobycie nowych umiejętności?

- ☐ Tak
☐ Nie

8. Czy praktyka w przedsiębiorstwie spełniła Pana/Pani oczekiwania?

- ☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie

9. Czy wiąże Pan/i swoją karierę zawodową z podobnym stanowiskiem pracy?

- ☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie

10. Czy uważa Pan/i, że praktyka w takim zakładzie ułatwi znalezienie pracy?

- ☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie

Część II - podsumowanie projektu

Proszę zaznaczyć odpowiedź wstawiając znak [x]

1. Czy uważa Pan/i, że warunki zapewnione w trakcie trwania projektu były wystarczające?

- ☐ Tak
☐ Nie

2. Czy uważa Pan/i, że projekt był przygotowany profesjonalnie?

- ☐ Tak
☐ Nie

3. Jak ocenia Pan/Pani ogólną organizację projektu?

- ☐ Niezadowolająca
☐ Średnio zadowolająca
☐ Zadowolająca
☐ Dobra
☐ Bardzo dobra

4. Co skłoniło Pana/Panią do wzięcia udziału w projekcie?

- ☐ Zainteresowania
☐ Potrzeba podniesienia kwalifikacji zawodowych
☐ Możliwość wyjazdu za granicę
☐ Opinie znajomych
☐ Inne,

jaki?.....

5. Jakie są największe zalety udziału w projekcie? Co się Panu/i najbardziej podobało?

.....

6. Co podczas wyjazdów sprawiło Panu/i największą trudność?

.....

7. Czy uważa Pan/i, że udział w projekcie ułatwi znalezienie pracy w przyszłości?

.....

8. Czy dzięki wyjazdom Pana/i umiejętności językowe poprawiły się?

- ☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie

9. Czy praktyczne zagadnienia poruszane w trakcie projektu wzbogaciły Pana/Pani wiedzę?

- ☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie

10. Czy sposób przygotowania projektu umożliwił Pani/Panu aktywny w nim udział?

- ☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie

11. Czy polecił/aby Pan/Pani innym uczniom udział w kolejnych edycjach projektu?

- ☐ Zdecydowanie tak
☐ Tak
☐ Nie
☐ Zdecydowanie nie

12. Czy projekt spełnił Pana/Pani oczekiwania?

- ☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie

Metryka

Proszę zaznaczyć odpowiedź wstawiając znak x

1	Płeć	☐ kobieta ☐ mężczyzna
2	Wiek	☐ poniżej 18 lat ☐ powyżej 18 lat
3	Kierunek odbytej praktyki	☐ Budownictwo ☐ Obróbka metalu ☐ Gospodarstwo domowe

Źródło: opracowanie własne.